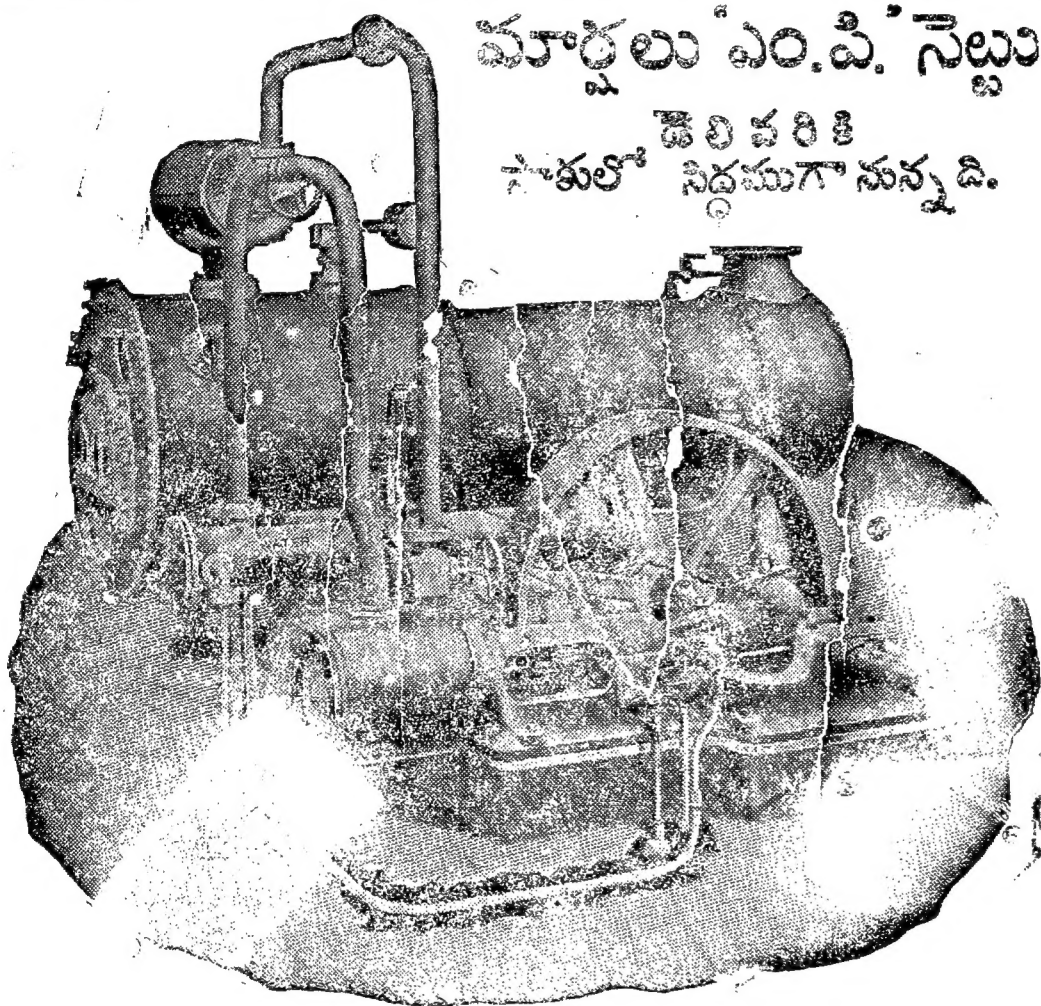

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

31094 వ తిది న ము వ్ర క టి ర వ (బ డు ను.

Vol. 8. } జేన్న వట్టణము 1921 వ సం॥ ఆక్టోబరు నెల 22 తేది శనివారము } No. 167.
 నంబిక. ౧౬౭

మార్షలు 'ఎం.పి.' నెట్టు
 డేలి వ రి కి
 గోకులో నిధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పంగు
 మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్షలు 'ఎం. పి.' మార్షి నెట్టు
 రేమిక్క- నివరణము ధరలకు ఇతర నివరణాలకు ఈ దిగువ చిరునా
 మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1808

మార్షలు సన్ను ట్రి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బా.కె. బస్: బెజవాడ, తంజావూరు. నెం. 9, నెకండు రైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
 ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
 మా అమృతాంజనమును వాడి
 నంత మాత్రమున నయమగును.
 సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహనితైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

తామరతైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0

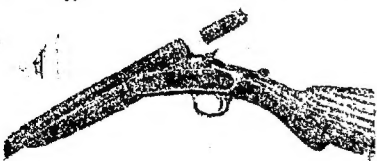
వండ్ల పొడి

డబ్బి 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - మదరాసు.

ఒంటి నొప్పి తొలగించుటకు ముఖ్యమందు కంపెనీ వారిచే
 తయారుచేయబడినది. (8088)

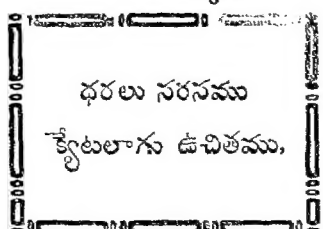

౧౨ సెంటరు.

నాణ్యము- 3౭, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకును.

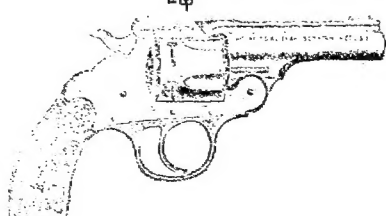
యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

క్యూ-నవి.

ధరలు సరసము
 క్యేటలాగు ఉచితము.

చిన్నవి. జేబులో పెట్టుకొనిపోయి కూడ దొరుకును.

[స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణ మే

ప్రాసిన రహిత భిక్షులు కూడను ఆశేషించక ఇప్పుడే మీకు
 ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" పంపెదము.

త్వరపడుడు!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
 ఆరంభనిగ్రహ యావత్కాలమున, 26, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మిక్కిలి వుష్ణ శక్తివగు యిండియా కేరళమునందు మెదనునకు చుట్ట గలగుటకు
కునుమాంద్యము వదలుటకును జ్ఞాపకశక్తి హేమ్యుటకును తలమొద్రుకల పరిశుభ
ముగ నిగనిగలాడుచుచుటకును శ్రుతిశ్రీయను పులిపురుషుడును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్)

తలమొద్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు
తగిన శక్తి తలనూనెయందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. కిరోజులకు వట్టు
వంటి మే త్రవము నిచ్చును. మెదనునకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. వని మెండ
గుటకులన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి చూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయిలు తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలంకను పురుషు
లకును, పెద్దమందికి మహాభాగ్యము మొనరించినది.

నేడు దీని నుపయోగించుచుండు.

వెల ఒకబుడ్డి 1.0-0 పి. సి. చార్జి 0.6-0 అణాలు.

మాడుబుడ్డు 2-10-0 పి. సి. చార్జి 0-12-0 అణాలు.

సోల్ ఏజెంట్లు. పి. సి. మనోయార్థర కమిషను ర్య 0-2-0 ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

D 126 W 100. 155 బామ్బేమనీడు, బొంబాయి.

విశ్వర్యము కంటెను ఆరోగ్యమే ప్రధానము

తంతి విలాసము: "క్యూరత్" మదరాసు.

ది ఆంగ్లో-అమెరికన్ డ్రగ్ కంపెనీ,

శ్రేష్ఠమైనట్టియు, సరసమైనట్టియు, నమ్మకమైనట్టియు బోషధశాల,

మానుప్రసిద్ధమైన నప్తరత్నములు:

- (1) **అస్తమాక్యూరు** ఉబ్బుసరోగముచే బాధపడుచున్నవారి కిదియొకవరప్రసాదమని అనేకగొప్పవారిచే నిర్ధా
రణచేయబడినది. అతిస్వల్ప కాలములోనే అత్యద్భుతమైన గుణము నిచ్చును. వాడి
చూచిన తెలియును. ధర 2 బెన్సులు బుడ్డి 1-కి ర్య 2; 4 బెన్సులు బుడ్డి 1-కి ర్య 8.
- (2) **ఆ టిమలేరియా మిక్చర్** కొండ జ్వరములకు, సాధారణ జ్వరములకు రామబాణము
వంటిది. బుడ్డి 1-కి ర్య 1-0-0.
- (3) **శ్రేష్ఠమైన నర్వెను టానిక్** ఇది మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. అద్భుతమైన గుణము నిచ్చును.
శ్రీపురుషులు దీనిని తప్పక సేవించవచ్చును. అపాయ మేమి
యులేదు. చికిత్సించువారికి, బలహీనులకు కావ్యతమైన
పటుత్వమును, ఉత్సాహమును త్వరలో కలుగజేయును.
- (4) **అల్ట్రాజి వెయిన్ బామ్** సకల నొప్పులు, బాధలు దీనిని వైన రుద్దుటచే మాయ మగును.
ధర బుడ్డి 1-కి ర్య 0-6-0
- (5) **కలరా డ్రాప్స్** కలరాకు దీనికి గమానమైన జేడియు లేదనియే దృఢముగా చెప్పవచ్చును.
ధర బుడ్డి 1-కి ర్య 1-0-0.
- (6) **డైయాబెటిక్ విల్లు** అతిమాత్రసోగము ఎంతకాలమునుండి యున్నను త్వరలో నయమగును.
అతిమాత్రస్వాగ్నిగ్ధులు తప్పక రోగవిముక్తు లగుదురు. ధర బుడ్డి 1-కి ర్య 4
- (7) **ఉమెన్స్ వైండు** స్త్రీల పాలిటికి స్నేహితునివంటిది. ఆకాలబహిష్టి, బహిష్టికాలమునందు నొప్పి
క్రమముతప్పిన బహిష్టి, వంధ్యత్వము మున్నగువాటిని పోగొట్టి మంచిగుణము
తప్పక నిచ్చును. ధర బుడ్డి 1-కి ర్య 1-8-0.

సకల విధమైన మందు సామానులు, పేటంటలు బోషధములు, శస్త్రసంబంధమైన ఆయుధములు, వాసన
పిండ్లు, అత్తరలు, దంతసంబంధమైన సామానులు, కులోచనములు క్రొత్తవి పూచిగా పంపబడును.
యంత్రాలయములు, పురపాలకసంఘములు, ధర్మవైద్యశాలలు, పాఠశాలలు కళాశాలలు మున్నగు వాటికి
ప్రత్యేకపు ధరలు గలరు. ఇతరస్థలము లన్నిటికంటెను మా ధరలు సరసముగా నుండును.
బయటపూరి అర్థము అతిబాగ్రత్తతోను, అక్కరతోను పంపబడును.
విస్తారముగా తెప్పించుకొనువారికి మంచి కమిషను యియ్యబడును.
పకలు, రాత్రిలము మా బోషధశాల తెలుపబడియుండును.

ప్రాప్తి- వి. ఎమ్. అల్ట్రాజి అండు బదర్సు,

కెమిస్టు, డ్రగ్గిస్టు, 2/200 టంకశాల వీధి, మదరాసు.

మలయ చందనము.

గనేరియా అను నెగరోగమునకు కువారము.

పథ్యములేదు. పిల్లకాంతిలో పనిలేదు.
ఎలుపు, లెలుపు, చచ్చు, అను మాడు
విధముల నెగరోగమును మాడు పూ
టలలో మానును. స్త్రీల కుసుమ
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజ్ ధము.

బుడ్డి 1-కి వెల 2-4-0

1 చందనీ (మలయచందనమున కనుపానము) బెన్సు 8-0-0
1251

ముతుకోదక

ముతుకూల మున్నగు గర్భాశయ దోషవిజలను బో
గొట్టి సంతానము నొసంగు చింతామణి. డ్రగ్స్ 2-0-0

వీ యూ వ

కాఫీ, టీ, కిరోలిట బదులు. మంచి సువాసన.
గుణము గల ఆయుర్వేదయోగము. డ్రగ్స్ 0-12-9

గంధర్వపార్శవీ, రాయభరం, (గోదావరి.)

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతన రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టు
బయందు పేరెన్నిక గాంచినది. ధర 1-12-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు
పుడతముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్.

నెం 144 ఫననవాడి బొంబాయి.

శివామత్రైలము

తలంటుకు మేలైనది. మెదటికి బలము.
కండ్లరోగమును పోగొట్టును. వెల 6 బెన్సులు బుడ్డి రూ 1.
మొత్తముగా కొనువారికి మంచి కమిషను.
విశ్వసాధం సుబ్బరామచంద్ర ఆయుర్వేదోపధ భవనము,
(8175) కోపూరు. (నెల్లూరుజిల్లా)

**ఓరియంటల్
గవర్న**

మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం. స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మానేజరు:— ఆర్. సాటర్ ఫన్ బ్రూక్

ఫస్టును రూ 5,46,00,00 వైగానే యున్నది.
19 0-వ సంవత్సరము వందు

వరుంబడి 91,00,388-0-11

ఇవ్వలు జరుగు చున్న అమ్మా

రెన్యుల మొత్తము 15,44,24,596-11-3

మునుపటికంటె ఇవ్వలు పాలిసి

దార్లుకు జాస్తిగా చెల్లించిన

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరపున వనిచేయుటకు ఏజెంట్లు
కావలయును. వారు అనుభవ శాలురుగ నుండ

వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాస
మునకు వ్రాయుడు. 672

Apply to:—

F. E. Vaid Esq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras.

Big Shipments of all Sizes

OF

(2995)

Sofa Springs (English)

Received Regularly.

Immediate Deliveries Prices Lowest.

R. H. Vora & Co.

Lohar Chawl Bombay.

TELEGRAMS. { TELEPHONE.
"Railstores" { No. 5380.

అమూల్యగ్రంథములు (849)

- (1) అర్థశాస్త్రము వెల ర్య 1-4-0; (2) స్వరాజ్య
వర్షణము 0-8-0; (3) యుగంధరవిజయము(నవల) ర్య 2-4-0
(4) పద్మిని (నవల) 1-4-0; (5) రామశీర్షని జీవితము 0-8-0.
యం. ఆర్. కృష్ణారావు అండు కో, నెల్లూరు.

మొఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2942

(1) నేను పేగుల సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సర
ములనుండి బాధపడుచుంటిని. కాకీ డుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి
లైకోజెక్ అనేది స్పెషల్ బోషధమును సేవించిన తరువాత
స్వస్థమయ్యెను.

ఉజ్జయిని } ఎల్. సి. కపూర్,
28-9-18 } తల్ ప్రాధికర్

ప్రతిపక్షము!

బొంబాయి న్యూస్ పేపర్స్

న్యూస్ పేపర్స్!!

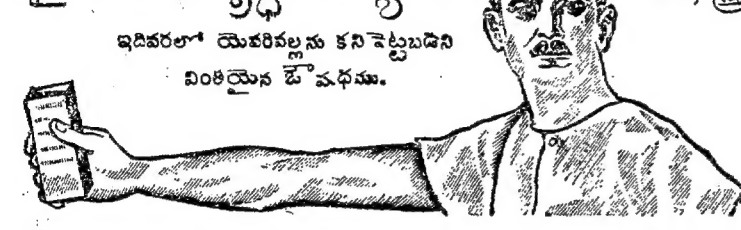
నెం. 40, 41, 42, రత్న బజారులో, బార్బి బాస్, మద్రాసు.

చీరలు, రవికలలు, రత్నలు, కంబళ్లు, రత్నకంబళ్లు, పరుపులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు పావళ్లు, చిత్రాడలు, త్రేలగట్టు ఉయ్యలు, బొమ్మలు, పిత్తిలి బిళ్లకెట్లు, ఇతర వాటిలో నూలు రకములు, కోటు, వారములు, మొదలగు ముదిరిలు, స్త్రీలు ట్రంకులు, ఇనప ట్రంకులు, ఆఫీసు కుప్పలు, వస్త్ర రకములు, వైన వేసుకొను నవి మావద్ద అనేక గింపుకొను వైకము పెట్టల కాన్ వాసు కేసులు, బ్రీపుసుములు అంగరత్నములు, ధోవతులు మొదలగునవి మొదలగునవి పలువిధములదిరిలలో మా యొద్దగలవు. విభవిధ వింతయైన మొదలగునవి పలువిధములదిరిలలో మా యొద్దగలవు. మాదిరిలలో ఉన్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నిచటచోటు చాలదు. సిద్ధముగా స్టావలో నున్నవి.

సకల జనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ నూతన బ్రాంచీని తెరిచియున్నాము. బెంగళూరు, కంచి, కాశీ, మధుర, నేలం, మలబారు, అహమదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియు, మరియు హిందూజాతీయమనం దుండు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంతస్తుకు తగినట్లు వుపయోగించునున్న వెండి మొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న వుపయోగించున తగిన సరక పట్టు నూలు జవిళి రకములను రప్పించి, స్టావ చేసేయున్నాము. ధరన్న సరసముగా వుండును.

గుణము లేనియెడల వైకము వాపను చేయబడును.

విరిలైన్ ధాతువృద్ధి లేవ్యాము

ఇదివరలో యెవరివలన కనిపెట్టబడిన వింతయైన జాపము. దేహము చిక్కిపోవు, ఇంద్రియము వెలుపడుట, కలయందు స్థితిమకుట, పటుత్వము తగ్గియుండుట, స్త్రీలను చూచునప్పుడు, లిచునప్పుడును మలమునందును, నీటియందును స్థితి మకుట, అజీర్ణము, సోమరిత్వము, కాళ్లు, చేతులనొప్పి, మయకముగా నుండుట, బలహీనము, ఆకలిలేకుండుట, మొదలగు వ్యాధులను తొలగించి, రక్తశుద్ధియు, పురుషత్వమును చురుకుదనమును, నరములకు బలమును, మెదడునకు బలమును మొదలగువానిని వృద్ధిపఱచి నుఖ మిచ్చునది ఈ విరిలైన్ కదా, "కాచుజేవుడో" అని తలవతగినది. దీనిని ఉపయోగించినవారికి దీని నిజము తెలియవచ్చును. అనేక ఆంగ్లేయ స్త్రీలు, పురుషులచే నాడబడి, వారికిల నుంచి వృద్ధి కేట్లు పొందబడియున్నవి. 32 పూటలనుండు బుడ్డి 1-కి రూ 8-0. ఒక నెల జాపము (8 బుడ్లు) రూ 9-0-0. వైవిలాసము:— విరిలైన్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 377, హింటర్ రోడ్, మదరాసు.

ఓటో మోటో 28:3

మీరు బహుటపోయి వచ్చినతిరువాత చాలా బడలికయుండు సమయమునైనను వెండిండ్లు విందులు సకయుమలలో నైనను ఈ ఆర్డరును యుపయోగించిన మంచి కోలాపువ్వుముల వాసనను యిచ్చి మనసుకు ఆనందమును ముఖమునకు కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా తైలము

వేసవికాలములో ఉపయోగించుతూ వచ్చిన శీతములకు చలవయు సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతి కుటుంబములోన ఆవశ్యకము. ఎల్లచోట్లను విక్రయించబడును.

ఓటోమోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రూ 2, 1, 0.12-0, 0.8-0
రోబినియా తైలముధర బుడ్డి 1-కి రూ 1.0-0

Shyam & Co, 6, Bander st, Madras. పి.యూం కంపెనీ, 6 బందరువిధి. మదరాసు

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీగాంధీ మహాత్మ ప్రణీతము

విషయసూచి:— మొదటిభాగము: 1 ఆరోగ్య మనగాణేమి, 2 శరీరము, 3 గాలి, 4 నీరు, 5 ఆహారము, 6 ఆహార నియమము, 7 వ్యాయామము, 8 దుస్తులు, 9 సంభోగ నియమము.

రెండవభాగము:— అధ్యాత్మము: 1 వాయుచికిత్స 2 జలచికిత్స, 3 వట్టిచికిత్స, 4 జ్వరముచూచి నివారణము, 5 మల బద్ధము, జిగురుచికిత్సలు, మొదలగునవి, 6 అంటురోగ ములు-మకూచికిత్స, 7 ఇతర అంటురోగములు, 8 గర్భము-ప్రసవము, 9 శిశుపోషణము, 10 ప్రమాదములు, నీటి గండము, 11 కాలులు, బొబ్బలు, 12 పాముకాటు 13 తేలుకుట్టు మొదలైనవి, 14 ఉపసంహరణము.

ఆంధ్రీకరణము

గూడూరి రామచంద్రరావు గారిచే ప్రకటితము

అచ్చులో నున్నది

అతిశ్రేష్ఠముగ వెలువడును.

వెల 0 8-0

ఇందుకల్ల వచ్చు లాభము దత్తమండలములలో కలవు విభాగమును రాట్టుములు- మగ్గుములకును వినియోగించబడును. కలయువారు వెంటనే యీ దిగువదిరువామాట వ్రాయవలెను. "నేనాసంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా"

శుద్ధ స్వ దే శి (3203)

చేతినుగ్గుములతో తయారుచేయబడిన పలురకముల కాశ్మీరము ట్టిండ్లు, ఒకనూటుకు కావలసినంతట్టిండ్లు ధర అన్ని చార్జీలు కలసి రూ 14 లు. రెండు అజాలు స్టాంపు పంపిన వారికి కాంపిలులు పంపబడును. ఇంగ్లీషు లేక ఉరుకు, భాష లలో ఉత్తరములు వ్రాయవలెను.

CANAUD & Co.,
Srinagar, Kashmir.

శ్రీ మారుతీ మోతేహాలు

ప్రారంభదినము

మహారాజరాజశ్రీ మోతే నారాయణరావు జమీందారుగారిచే బెజవాడపురంబున శ్రీమారుతీ మోతేహాలు అనుపేరును నూతనముగా నిర్మింప బడిన నాటకశాలను బెజవాడ కాపురస్థులున్నూ తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా నున్నటువ టిన్ని డిప్రీటుకోర్టు వకీలుగా నున్న మహారాజరాజశ్రీ సి. కొళందరెడ్డి బి. యె. గారిచే (23-10-21) ఆదివారము సాయంత్రము 4-30 గంటలకు తెరువ బడి రాత్రి 9.30 గంటలకు

శ్రీ శీలారామాంజనేయనాటక సమాజమువారిచే

ప్రహేళ నాటకము

ప్రదర్శింపబడును.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి

(647) సెక్యూరటీ కేసు (1437)

న్యూరాజ్య ఉపన్యాసములు

ప్రతి 1-కి రూ 0.14-0.

పండిత మదన మోహన మాధవ

గారి జీవితము, పంజాబు అల్లరి

ప్రతి 1-కి రూ 0.8-0.

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
201, ఎస్.బి.నగర్, కాన్పూరు. ఆ

తండ్రి అగెన్టు:—కాశీ, బాకూర్.

సామిష్టప్రాచ్యదేశములు

గందరగోళనీతి కారణములు

బ్రిటిషువారి తటస్థభావము!

అసీ హెచ్చుపై పార్లమెంటు సభ్యుడు ఇంగ్లాండులోని మార్నింగ్ పోస్టు పత్రిక కీటుల వ్రాసి:-

ఇప్పటికే కనేక యుద్ధములు జరిగెను- అనేక సంఘటన జరిగెను. కాని ప్రస్తుత గందరగోళ నీతికి కారణములైనట్టి యుద్ధము గాని సంధిగాని ఇప్పటికి జరిగి యుండలేదు. ప్రాచ్యదేశములలో యుద్ధము ముగియనప్పటికి మనకు (ఇంగ్లాండు) విరోధు లెక్కు డుమంది లేకుండిరి. పరదేశ స్వాధీనములను చేసికొని బ్రిటిషు విజయమునకు ఆసియా మైనరు ఉప్పొంగిపోయెను. అట్టి స్థితి నేడు గాన్పింపదు. నునరాజ్యాంగ వేల్చల కాగ్యములవలన మార్పు జెందినస్థితిగతులకు చరిత్రకారుడు రెండు కారణములను పేర్కొ నును- ఆసియామైనరులోని తురుష్కుల ప్రదేశములనుగాని త్రేసునుగాని స్వాధీనము చేసికొను నుద్దేశము తమకెన్నటికిని లేదని లాయడు బార్నిగారు 5-1-1918 నాడు స్పష్టముగా వాదన ము జేసిరి. త్రేసు గ్రీకుల కొనగబడెను- ఏప్రిలు 1919 లో బ్రిటి షునావల సహాయముతో గ్రీకులు స్మిర్నాచేరి ఆప్రదేశము నాక్రమించుకొనిరి. గ్రీకుసైన్యము అప్పుడే క్రొత్త భక్షణము పొంది నేనలో ప్రవేశించియుండిరి. నగరములోని రాజమార్గమున గాక, నిషేధింపబడిన మార్గముననే ఈ గ్రీకుసైన్యము వచ్చుచు బోవుచు నుండిరి. గ్రీకులపై తుపాకుల గుండ్లుపడెను- ఘోర వధలు జరిగెను.

రెండు కారణములు.

భారతదేశములోని యకాంతికాని, ముస్తఫాకేయలు, బా తీయవాదలు, విప్లవభావము రెండు ముఖ్య కారణములుగలవు. లా యడు బార్నిగారు 1918 వ సంవత్సరమునందు వాదనముచేసిన ప్రకారముగాక ప్రతికూలముగ నుండుటచేతను గ్రీకులు స్మిర్నా ను ఆక్రమించుటచేతను, అకాంతి వెచ్చుచెరిగెను. గ్రీకుప్రధాన మంత్రి వెనిజెలాసు అధికారము నిగ్గెను. కాన్స్టెంటినుపా మరల సింహాసనము నధిష్ఠించెను. మన కార్యవిధానము మారునని యొకింత కాల మందరును తలంచెరి. స్మిర్నాను లాయడు బార్ని గారు వెనిజెలాసుకు బహుమానముగ నిచ్చివేసెనని వదంతి వ్యాపించెను. వెనిజెలాసు ఆశ్రయించి నందులకును లాయడు బా ర్నిగారి తనిని చేరదీసి నందులకును పూజారి యిట్టివరమాయదగిన దియె- స్వయంసర్వయము, పాలకుల యిచ్చుము, అను పాపపు నీతు లు వీరితల కెక్కినవి గావు. గ్రీకుప్రజాసామాన్యము కొంచెము తిరుగబడెను- అయినను బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి యథావిధిగ సహాయము చేయుచుండెను. ఇంగ్లాండు విక్రీలి తటస్థభావమును ప్రకటించెనుట వాస్తవమే గాని గ్రీకునావల నడచు నపుడు గాని, నల్లసముద్రములోనికి గ్రీకులు వెళ్లకపుడు గాని, సముద్ర రేవులను వారు ధ్వంసము చేయునపుడు గాని, మనము వారికి ఆం డగనుంటిమి. మనము యుద్ధసానుగిని, ద్రవ్యమును గ్రీకులకు పంపు చుంటి మని తుర్కీయంతటను వా ర్తలు వ్యాపించెను. ప్రజలును అట్లే నమ్ముచున్నారు. మన ముసహాయము చేసిన దియు లేనిదియు నాకు గూఢిగ తెలియదు. యుద్ధసానుగిని సమకూర్చు కాఖండం ముఖ్యుడగు సర్ లెసిలు జహారాఫ్ వైటు విరుదమును, జి. ఓ. బిల్లియడమును, జి. పి. ఎం. జీవిరుద మును పొందెను. బ్రిటిషు విరుదములు వచ్చెనుగాని బ్రిటిషు స్వభావము మాత్ర మితినియందు గాన్పింపదు. ఇతడు సానుగిని, ద్రవ్యమును, గ్రీకులకు నిస్సందేహముగపంపెను. బ్రిటిషుప్రభుత్వ మువారు గ్రీకుకంపెనీలకు ప్రోత్సాహమొసంగిరి. ఈవిషయమై ప్రజలసభలో ప్రశ్న వచ్చినపుడు, యుద్ధముచేయు రెండుదేశముల తోను (గ్రీకు, తుర్కీ) వర్తకము జేయుట కధ్యంతరములేదని ప్రత్యుత్తరమువచ్చెను. ఇతరదేశములు తుర్కీకీటులనే ప్రోత్సా హమొసంగెనో లేదో తెలియదుగాని బ్రిటిషువారు మాత్రము గ్రీకునేవలకు పవార్థములను, వార్తలను అందజేయుచుండిరి.

కపట స్నేహితము

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి కార్యముల వలన బ్రిటిషువారిని తమకు విరోధులని తురుష్కులను, తమకు కపటపు స్నేహి తులని గ్రీకులను భావించుచున్నారు. ఫలితమేమి? సారకం తమైన ప్రతేకము బీడువచ్చును. సామిష్టప్రాచ్య దేశ నందు బ్రిటిషు వర్తక ము నశించెను. స్మిర్నా, సెలొనికా, కాన్స్టాంటినిపోలు చేవుల వద్ద వ్యాపారము ఆగెను. ఎక్క డహాచినను కల్లోలము, తగవులు. కాన్స్టాంటినిపోలులోనే గూరొపియను లభాసము మితి మిరియున్నది. తమ యధీనమున లేని పరిస్థితులను పరిశీలించి వానియందు మార్పుగలిగించుటకు

చల్లారాం గెయానుచందు

9, 10, 11, రత్తన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

శ్రేష్ఠతమమైన రకముల పట్టు జవిల్లిదినములు. విధవిధ ఉడుపులు మున్నగువాటికి చాల ప్రసిద్ధికెక్కినది. పలు రకముల రంగులు గల జవిల్లిదినములు అమితముగా మా వద్ద స్థాకులో నున్నవి. న్యాయమైన ధరలు చొప్పున విక్రయించబడును. శ్రేష్ఠతనిషయమై మీకు మనస్ఫూర్తిగా తృప్తిని కలుగజేయును.

చల్లారాం గెయానుచందు

అర్థములచే అమర్చబడిన పాపు

9, 10, 11, రత్తన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

హాకమిషనుగాని మిత్రమందలి వారు గాని యేమియుచేయ జూరదు. మునుపటికిని, యిప్పటికిని భేద మెంతయోగలదు. కాన్యాంటికోపులు సగభాగమును స్కూటారిలో నధికభాగమును పరకూరాను ప్రేమియైనవి. యూరొపును, ఆసియాకును కూడ కలసియుండుభాగమునదిక్కులేనివారు, నిస్సహాయులువేల కొలదియున్నారు. వీనికికోడువర్షములు, కఱపు ప్రారంభముగా నున్నవి.

ఈస్థితి మిక్కిలి యగవ్యాముగ నున్నది. మన విశేషరాజ్యాంగవిధానము మారిన యీస్థితి గూడ మారవచ్చును. కాని మన విశేష రాజ్యాంగవిధాన మంతయు లాయడు బాధిగారి తం త్రములవై నాధారపడియున్నది. మన శ్రేయమున కడ్డుపడి ప్యారిసు సభయందు స్పష్టముగ గన్పించిన మూఢత్వమును మఱువ వచ్చునుగాని, బ్రిటిషునర్తకమును బ్రిటిషు ప్రతిఘటన విచ్చిన్నము జేయ సమకట్టిక యుహంకారపూరిత మగు విధానమును మాత్రము తమించుటకు వీలుండదు. అధికారము, బలము నున్నపుడు ప్రయోగించవలసిన సూత్రములను కొలదిమంది వైచితులతోనే మన మిప్పుడు ప్రాచ్యతేజములందు ప్రయోగించి అతేజములను మన స్వాధీనములో నుంచు కొంటిమి. ఫిరంగుల శక్తితోగూడిన దౌర్జన్యమునందు న్యాయము లేకపోవచ్చునుగాని పోతువాదము మాత్రము గలదు. ఆయుధములు గుండుసూదులైనపుడే యుద్ధద్రవము గలుగును. తగిన ఫలితములు తరువాతగలుగును. మనకార్యములవలన విరోధులైనవారు సహాయమునకై తమదృష్టి మనమండి మరల్చివేసి మన మిత్రులవైవును, మన భద్రతైదులగు బోల్షివిస్టుల వైపును మరల్చుచున్నారు.

ప్రవేశమున కవకాశము.

కవచమునందుండి ప్రతికూలము ఎటులయినానో తెమలిక్కు జాతీయ ప్రభుత్వమువారి కార్యముల వలననే కంకణవచ్చును. సామాన్యపరిస్థితులలో మన కేకలు-నిర్వహణను నుండినవారు-తుర్కీనుండి కొనుక్కిపోయియుండిరి. ఇట్లుండినను, మనప్రభుత్వ తంత్రము లింకను ఉపద్రవకరముగనే యున్నవి. తురుష్కు చెల సాలయందు నిర్వంధితులైన బ్రిటిషు వారిని విడుదల చేయుట కంగీకరించుచు బెకిరుసామీ లండను నగరమున నొక యెడంబడిక గావించుకొనెను. ఈసమాధానము వలన, బ్రిటిషు వారు మాత్రము తమ పారబాటును సవరించుకొనలేదు. ధైర్య వంతులగు తురుష్కులొకను మన యధీనమున నిర్వంధితులుగ నున్నారు. యుద్ధవిరామము తరువాత తురుష్కులనేకులు కాన్యాంటికోపిలులో చెలపెట్టబడి మార్టాలో నింకను రెండుగుం వత్సరములనుండి ఎట్టి విచారణ లేకయే బాధపడుచున్నారు. ఇది యాను గాక, యుద్ధకాలమునందు బ్రిటిషు వాస్తవ్యులకు సహాయము చేసి ప్రసిద్ధిజెందిన ధర్మించే వంటి వారు గూడ విముక్తి జెందక యల్లాడుచున్నారు. ఈవిషయములనుగూర్చి యడిగి

నపుడు మనవారు తప్పిబ్బగు చుందురు.

ఈ లోపుగ యుద్ధము జరుగుచునే యుండును- గ్రీకులు అన్ని విధముల నేనలను బాటలను రైళ్ళను నిర్మించుకొను చున్నారు. భూగోళ, చరిత్ర, కాస్త్రములుతురుష్కులకు ఆధారములు. ఇది బాటర్లు యుద్ధమువంటిది గాదు- గ్రీకులు ఆంగ్లరాజ్యమును ప్రవేశించునని చప్పుచున్నను- ఒకవేళ ప్రవేశించినను యుద్ధమంతటితో ముగియవని తలంచుటకును వీలులేదు- గ్రీకులకు విజయము గలిగిన గ్రీకువారాప్రతికలకు తప్ప మరీ యెవరికిని లాభముకలుగదు- గ్రీకునాజెముల విజయమాత్రము పడిపోవును- తాత్కాలికవిజయమునకై గ్రీకులు తమమనస్థులను ద్రవ్యమును అధికముగ గోల్పోవుచున్నారు- వారికి ద్రవ్యము పుష్కలముగ నున్నట్లున్నది- ఎస్కిమో హిరు ప్రాంతములలో ధాన్యము పశువులు వీరిని కీతాకాలము లోకూడ సంతోషించును. యుద్ధము మరల జరుగులోపుగ ను భయాలకును రాజీతుదుర్బుటకు ప్రయత్నములు జరుగుట యుత్తమము. ఇప్పటికే విసుగుజెందినదేశములు అంగీకరించు లాగు ననే ఆనరతులను తయారుజేయవచ్చును- ఊరక ఉభయమును నష్టముల బొందుటకంటే ఏవోవిధముగ రాజీకంగీకరింపవచ్చును- కాని యిందులకు బ్రిటిషుమంత్రుల హృదయములందును, మన ముల్లందును మార్పుగలుగుట యవసరము- బ్రిటిషువారాప్రతికలింకను కాన్యాంటికోపిలును గూర్చియే తలపెట్టలేదు. తుర్కీలో మనమానధనముల రెంటికిని నష్టముగలిగెను- మనకు రావలసిన యావాయును వచ్చుటలేదు- ఇట్లుండినను ఈదండుగలను గూర్చి ఒక్కరును తలపెట్టుకొనలేదు- బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారివై యెత్తిడి గలిగింపనంత కాలమును ఈనిరుపయోగమగు విధానమే యమలులో నుండును. కాన్యాంటికోపిలులోని యింగ్లీషువారిలో కొందరు తుర్కీపక్ష పాతులు. మరికొందరు గ్రీకుపక్షపాతులు- అంతియకాని నేను కలసికొనిన వారిలో నొక్కరైనను మనప్రభుత్వవిధానమును ఆమోదించినవాడు లేడు. ఈ విధానములన మన నిర్బంధితుల స్థితి దుస్సునా మైనది- మన పరపత్రి, గౌరవమునకు కళంకము గలిగెను తుర్కీలోని వాతారణమెల్ల మనకు ప్రతికూల మైనది.

బంకాంమానము

వైద్యవిద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి అన్నిభాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

27, చీనాబజారు, మదరాసు.

స్వరాజ్యగ్రంథములు

(1) స్వరాజ్యగీతములు

జనసామాన్యమున కింపుగ నుండునట్లు వ్రాయబడినది. 0-3-0

(2) స్వరాజ్యచక్రము

(ప్రీతుల పరకావేది చాదురాడిగారి యువస్వామము నుండి అనువాదితము) నిర్మల మగు శైలి 12 ప్రతులు. య 1-0-0

(3) హైందవస్వరాజ్యము

(మహాత్మాగాంధీ విరచితము) స్వచ్ఛమగు వాడుక తెలుగున భాగంభరమినుచుంతులయ చెడవండ తర్జునాచేయబడినది. 0-10-0

(4) స్వరాజ్యమేళరణ్యము

(సి.యస్. ఆర్.ద్రూనుగారి అమూల్యవ్యాసములు తెలిసింప బడినవి) ఇందలి పదములు ములుకులుగాని పలుకులు గావు. 0-3-0

(5) సహాయనిరాకరణతత్వము

0-4-0

ఇండియా ఏజెంసీ బీరో,
టిప్లికేను, మదరాసు.

ఇకను శస్త్రమకరలేదు.

(2189)

శ్రీ దత్తబహదూరు, ఉయ్యూరు (యస్టేట్) సంస్థానాధిపతులచే పోషింపబడుచున్న నేటిపు బాక్టరు అబ్దుల్ అజీసు సాహెబుచే నుప్రసిద్ధముగా తయారుచేయబడి అనేకయోగ్యతాపత్రములు డెడదిన మందుల వివరము:-

1. సిల్వరు పువ్వుగరు- ఇది రాచపుండ్లు, మేనారణములు, నుఖంబంధమైన రణములు, తుపాకిదెబ్బలు మానును. శరీరములో చిక్కుకున్న తుపాకిగుండ్లు, గాజు ముక్కలు, యినపముక్కలు వగైరాలు అపరేక్షమలేకనే బయటి తీయుటకు ఫలకీయము. కత్తిపోట్లు వగైరాలున్నా, గోరుమట్టు, తామర, కణుపుకెప్ప, గడ్డి, కర్పాణి, మదమ నూలులవగైరాలు అమోఘముగా పనిచేయును. యావత్తు జీర జంతువులకు గాయములకు, జబ్బులకు ఫలకీయము.

వెల తులం 1-కి రు 5-0-0.

ఒక కేసుకు పావుతులంమారు నదిపోవును.

2. సిల్వరు లోమను- ఇది నోటిపూత, కాలిశపుండ్లు, రక్తనాళములనుండి కాయున్న రక్తము నాపుటకున్న పుష్కయోగించును. గనేరియాను మాన్యుటలో దీనికి మించిన మంగు లేదని వాడుకవలన మీకే తెలియగలదు.

వెల 1 అవున్సు బుడ్డి రు 1-0-0.

3. వాముకాటుకుమందు- బుడ్డి 1-కి రు 1.

4. కాభియాత్ సులేమా- ఇది యువాని కాస్త్రము ప్రకారముగా తయారుచేయబడినది. ఇది కండ్లు యెరుపు, నీరుకారుట, దురద, కండ్లకలక, యెండ చూడలేకుండుట మొదలైన యావత్తు కండ్ల జబ్బులకు వ్రాహ్మణము.

బుడ్డి 1-కి వెల రు 0-8-0.

5. కలరామూత్రలు- i. మాత్రలు 25 గల దబ్బీ 1-కి వెల రు 1-0-0. ii. తేజాదీపరాట అవున్సు సీసా రు 0-8-0. ఇది కలరావగైరా యావత్తు విరోచనములు, వాంతులు వగైరాలకు అమోఘముగా పనిచేయును.

6. ప్యాపునొప్పి వగైరా యావత్తు నొప్పులకు మందు- వెల సీసా 1-కి రు 0-8-0.

పై నుదవారింపిన మందు లన్నియు బర్మా, చైనాదేశముల డాక్టరు పుంగీ అను ఒక మహామహానికలన కనిపెట్టబడినవి.

ఇంకను వివరములు గోరువారు యాక్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన బడయగలరు. పై నుదవారింపిన మందులు పుష్కయోగించువిధము, అనుసానములు నుండు పంపునపుడు తెలుపబడును.

Abdul Aziz Sahib,
Native Doctor

South Vallur and Vuyyur Estates
Thota-Vallur, Kistna District

భారత స్వపరిపాలనము

మజుందారు గారి తీర్మానము

శ్రీ శాసనసభ సంపూర్ణ చర్చ

IV

కె. బి. ఎల్. ఆగ్నిహోత్రీగారు తీర్మానములో సవరణ నుపపాదించుచు ఇట్లు పద్యపద్యములు పాఠములు:

నా గౌరవనీయ స్నేహితుడు రా. బ. యదునాథ ముఖంబారుగారి తీర్మానముపై నే నీకింది సవరణ నుపపాదించ గోరుచున్నాను:

“ఈ దేశమున కనతికాలములో సంపూర్ణమైన యధినివేశ స్వరాజ్యస్వపరిపాలనము నిచ్చుట కీకింది విషయములలో సలహా నిచ్చుటకు భారత శాసన సభల కెంటిలోనుండియు సభ్యుల నొక సంఘమును నియమింప వలెనని రాజప్రతినిధిగారికి ఈసభ వారు గోరుచున్నారు.”

(ఎ) రాష్ట్రీయ శాఖల నన్నిటిని శాసన సభకు బాధ్యతైన మంత్రులతో గూడిన గవర్నరుగారి యధీనము చేయవలెను.

(బి) సైనిక, నాకా, రాజకీయ, విదేశ శాఖలు దప్ప మిగిలిన కేంద్ర ప్రభుత్వ శాఖలనన్నిటిని, శాసన సభకు బాధ్యతైన మంత్రులతో గూడిన రాజప్రతినిధిగారి వశము చేయవలెను. లేక కేంద్రప్రభుత్వశాఖలన్నిటి పైనను శాసన సభకు ఎక్కువ యధికారముండవలయును.

దీని కీ సభ్యులలో నొకరు తమ ప్రతిఘటనను తెలిపియున్నారు. అయిన యీ సభలో నెవ్వరును సంపూర్ణాధినివేశ స్వరాజ్యము భారతదేశమున కక్కర్లే లేదని గాని ఆదర్శముగాదనిగాని నమ్మని దలచెదను. విశేషసంఖ్యకు లగు భారతీయులు గూడ నిట్లేదలచుచున్నారు. ప్రస్తుత భారత దేశరాజకీయస్థితి జూచి ప్రతిభారతీయుడును జాలనేడన ననుభవించుచుండెను. మూగ వారని మనము జెప్పుకొనుచున్న సామాన్య ప్రజలందరను గూడ దేశదుస్థితిని తెలిసికొనిరి. వారు తమకు త్వరలో సంపూర్ణ స్వరాజ్యముగావలయునని గూఢజెప్పుచున్నారు. భారత దేశపరిపాలనమునకు బాధ్యతైన రాజకీయ వేత్తలు ప్రజలనున్న స్వరాజ్యవాంఛను గుర్తింపక పోయిన యెడల నదిగొప్ప లోపము. ఆవాంఛ కొందఱును కొనుగొనునట్లు, ఉపన్యాసముల వలనను ఆందోళనకారుల ప్రోత్సాహమువలనను జనించినది గాదు. అదియే నిజమగునెడల నాయకత్వము వహించి ఇంతింతి పరకును దెచ్చిన నాయకులు అనామకులుగ ప్రజలచే ప్రోత్సితములగుటకు సంభవించును. వారినాయకత్వ మిచ్చు డితిహాసగాథలలోని నాయకులాయెను. కొట్కొలిది ప్రజలు తమను స్వరాజ్యాదర్శమునకు నడిపింపగలరని నమ్మకము గల పాఠకులనే నమ్మి వారినే యనుసరించుచున్నారు. వారినమ్మకము సకారణమా అకారణమా యనువిషయము లేదు.

మా భారతీయులందరను అధినివేశముల స్వరాజ్యమువంటి స్వరాజ్యము కోరుచున్నారు. మాకేమైన అభిప్రాయభేదమున్నయెడల నది దానిని సంపాదించుమార్గమును, కాలమును గురించిమాత్రమే. కొంతమంది, స్వరాజ్యమును క్రమక్రమముగా బడయవలెననియు; పార్లమెంటరీ సంఘమువారు ఆవృద్ధపురుషుల పక్షి పక్షింది అట్టిక్రమాభివృద్ధిని నిర్ణయించవలెననియు కోరుచుండిరి. విరోధానుసంగ్రహము మేనూత్రములకొరకు సంభవించెనో, ఏనూత్రములవలన చిన్న బాతులవారు తమ స్వాతంత్ర్యముల నిల్పుకొనుటకు వీలుగనో, అట్టివే స్వతంత్ర నూత్రములు. ఆంగ్ల దేశముగూడ స్వతంత్ర రక్షణార్థము సంగ్రామమున ప్రవేశించెను. అట్టిదేశమిప్పుడు భారత దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము నీయవలయును. ఆంగ్ల దేశము దేశికరకు ధోరణియును ప్రవేశించెనో, దానిని సంగ్రామాంతరము హిందూ దేశమునకు గూడవర్తింపజేయుదురను నాశక్తియుల యాశలన్నియు నాశములొనర్చబడినవి. మేము ఆశలను జెట్టుకొంటిమి. ఆపన్న దప్పక దీక్షింపమని చెప్పినప్పుడు యడియాసలు విఫలములయ్యెను. ఎంత కాలములో సంపూర్ణ స్వరాజ్యము గావలయునను ప్రశ్నపైని భేదాభిప్రాయము గలదు గాన దానిని గురించి తరువాత ప్రసంగించెదను సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత పరిపాలనము క్రమక్రమముగా పార్లమెంటరీ సంఘమువారి నివేదిక ననుసరించి ఈ యబడునను ప్రకటన నాదేశీయుల మనములందు చాలనసంతృప్తియు, పరితాపమును గలిగించినది. ఈ విధానమువలన భారతీయులువారి దేశమును

పరిపాలించుట కనువర్తించుననియు, పార్లమెంటరీ సంఘమువారి పరీక్ష, బడిపిల్లలు తమపాతములను సరిగా నేర్చుకొనిరా? లేదా? యని పరీక్ష జేయుటవలె నుండుననియు తెలియుటలేదా? స్వపరిపాలన కన్నుల మను వాదము దీనివలన తెలియజేయబడలేదా? పక్షి యా, చయనా, ఆశ్చర్యనినూ, పోలంకు, బాల్మనరాష్ట్రములును స్వపరిపాలన మొనర్చుకొనుచుండ భారతీయులు స్వపరిపాలన కన్నులలో భారతదేశమున, జగద్విఖ్యాతులయినకవులు గలరు. ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులుగలరు. పార్లమెంటుకార్యనిర్వాహక సంఘములో పనిజేసినవారలు గలరు. జాతీయమితి యందు ప్రతినిధులుగలరు. రాష్ట్రీయాధికారులు గలరు. అట్టి భారతదేశము తమకాతము పరిపాలించుకొనగల శక్తివంతులను తయారుజేయలేదా?

భారతీయులు స్వపరిపాలన కన్నులను నిందమోపబడి నపుడు వారికి చాల నాగ్రహము గలిగెను. వారు, తాము స్వతంత్రము గోల్పోయి ఇతరుల యధీనమున నుండుటచేతగదా ఇతరులు వారిసత్తువను పరీక్షజేయుట, తరువాత సంస్కరణములను దానము జేయుట సంభవించెనని దలచుచున్నారు. ఈ తీర్మానమునందుగూడ తక్షణ స్వరాజ్యము దప్పనేడియు భారతీయులను సంపృక్తుల జేయబాలదనియు దీనిని తరువాత నెప్పుడో ఇచ్చెదమనుటవలన పాలకులకును పాలితులకుగూడ నపాయకారియనియు అంగ్లేయు రాజనీతిజ్ఞులకు తెలుపవలెనని గోరుచున్నది. చరిత్రవిషయములను మనమునం దుంచుకొని భారతదేశమున ఇంకొక గొప్ప విప్లవండును జేయకుండుటకు ప్రయత్నించవలయును. సమయము మించి పోకప్పుడవే కార్యములు నిర్వర్తింపవలయును.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలోను కేంద్రప్రభుత్వములలోను ఇంతవరకు బాధ్యత యేమాత్రములేదు. వానిలో నేమియు మంచివిషయము లేదు. మాంటాగూ గారు “బాధ్యతయే ప్రజానరంజక ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యము” అని నుడిచిరి. ఇట్టి బాధ్యత భారత ప్రభుత్వములలో నెక్కడను గానినవి. అందుచేతనే ఈ ప్రభుత్వము ప్రజానరంజకముగలేదు. చాలచుండిట్టి ప్రభుత్వముతో సంబంధమును వదులకొనిరి. కొందఱు మాత్రము ప్రభుత్వమునకు దోడ్పడి మన ద్వారా ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులను దేశమునెడల వారినిభులను నిర్వర్తించునట్లుజేసి స్వరాజ్యమును త్వరలో పొందవలెననిదలచిరి. ప్రజల జాతీయ భావములు అభివృద్ధి జెందుచున్నవి. వానితో బాటు ఈ మధ్యప్రసాదించిన సంస్కరణములగూడ మార్గనలెన. 1915 సంవత్సరమున కీర్తిశేఖరై న గోపాలకృష్ణ గొల్లగారి ప్రచారకీర్తయ 1916 సంవత్సరమున 19 మంది గౌరవసభ్యుల నివేదికయు 1919 సంవత్సరమున చాలతక్కువగా పరిగణింపబడినది. 1919 సంవత్సరమున జేసిన సంస్కరణములు 1921 సంవత్సరమున తక్కువగా పరిగణింపబడుచుండెను. వెంటనే బాధ్యతాయుత సంపూర్ణ రాష్ట్ర స్వపరిపాలనయు కేంద్ర ప్రభుత్వమున అధినివేశ రాజ్యములలోవలె సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత పరిపాలనయు నిచ్చినగాని సంపృక్తికొందరు ఇదితిక్షణము వీలుగాకపోయినచో, సైనిక, నాకా, రాజకీయ, విదేశశాఖల విషయములపై మిగిలిన శాఖలలో కేంద్రప్రభుత్వమునలెనను వెంటనే బాధ్యతాయుత పరిపాలన నేర్పరుపవలెను. వీనిని పరిష్కరించువని నా సవరణయందు తెలిపి సంఘమువారికి వదలెదను. కొంతమంది సభ్యు లింకను ద్వంద్వపాలన ప్రాంతీయోనే యున్నట్లు ఈసభలో యుపన్యాసములవలన తెలియచున్నది. వారు వెంటనే అన్ని శాఖల మీదను అధికారముగావలె ననుచున్నారు. దానిని వారు నిర్ణయింపగలరు. సంపూర్ణాధినివేశముల స్వరాజ్యము మన కెంత కాలములో నీయవలెనోగూడ వారే నిర్ణయించెదరు. చట్టసంబంధమైన ప్రశ్నలనుగూడ వారే తీర్మానించెదరు. మంత్రులందరుకలసి పనిజేయుట, బాధ్యతవహించుట కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలో నెప్పుడు బాధ్యతాయుత పరిపాలనను నెలకొల్పవలసినది మొదలగు విషయములుగూడ వారే నిర్ణయించురు.

భారతీయులకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలన వెంటనే ఈయవలసిన అంగత్యమును ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులు గ్రహించురుగాక. లేక

గారు: “ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞుల అత్యంత దురాశవలన ఆంగ్ల భారతదేశములకు మధ్యసంబంధము నడచి ఒకరితో నొకరు సంబంధము విడనాడుకొనవలసిన స్థితివచ్చును.” భారతీయులు నిరాశజేసికొని వైవిధ్యముగా ననుకొనవలసినస్థితిని రాకుండ నాంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులొనర్చెదరు గాక.

గౌ. సర్ విలియం విన్సెంటుగారు:— అయ్యో! ఈసభ ఎప్పుడు తిరిగి కలసికొనవలెనని నిశ్చయించికో తెలుపగోరెదను. ఈగోజున సభచాలించి 29 వ తేదీ లోజున తిరిగి సమావేశమగుట మంచిది. ఇందుకు అధికారసభ్యులు ఈసభాసంధిరము ప్రతిదినము తమక చేరిపనుల నొనర్చుకొన వలసియుండును ఇంత కాలమిక్కడ హుచ్చుండుట మాకు చాలకష్టము.

డాక్టరు. హెచ్. ఎస్. గౌరుగారు:— రేపుమనల సమావేశము గావలయునని నేనుపపాదించుచున్నాను.

గౌ. సర్ విలియం విన్సెంటుగారు:— రేపు కార్యనిర్వాహకసభాసమావేశము జరుగును. ప్రభుత్వసభ్యులకు చాల పనులు గలవు. 26 తేదీని మనల నీ విషయమై చర్చించుటకు ఏర్పాటుజేసెడి వాడనేగాని ఆగోజుదానిని గురించిచర్చించుటకు వీలుండదు. 27, 28 తేదీల అధికారసభ్యులకు నియమింపబడినవి. ఎవరైనను తమ తీర్మానమువసంహరించుకొనినయెడలనప్పుడు దీనిని గురించి చర్చింపవచ్చును. లేకపోయినయెడల 29 తేదీన దీనిని గురించి చర్చించుదము.

అధ్యక్షులు:— ఈవిషయమును గురించి విచారించుటకు పూర్వము గౌరవనీయ సభ్యుల అభిప్రాయములు గమనింపవలయును. 29 తేదీని ఈ తీర్మానమునుగురించి ఆగోజు పనియైన తరువాత చర్చింపవలెనా యననది తేలవలయును.

గౌ. సర్ విలియం విన్సెంటుగారు:— 29 తేదీ కార్యక్రమమున నేనిప్పుడు తెలుపబాలను. నిబంధనలను బట్టి చట్టనిర్మాణములు ముందు చర్చింప బడవలయును.

అధ్యక్షులు:— 29 వ తేదీన ప్రభుత్వమువారి చట్టములకు సంబంధించిన చర్చ జరిగితరువాత నిది విచారించబడుననువిషయము సభ్యులు గమనింపవలయును. బహుశ ఆదినముతోడనే ఈ సమావేశము ముగింపబడును.

జమ్నా దాసు ద్వారక దాసు:— 29 తేదీని తప్పకనీవిషయము చర్చకు దెచ్చెదమని పూచీనీయనిది ఈసభ నాపుటకు వీలులేదు. హోము మెంబరుగార్లు జేసినగాని దీనినాపుటకువీలులేదు.

గౌ. సర్ విలియం విన్సెంటుగారు:— 29 వ తేదీని కార్యక్రమము నేనుగూఢజెప్పుబాలను. కాని ఈ సమావేశమునంజే ఈవిషయమునుగురించి చర్చించెదమని పూచీవడెదను.

జమ్నా దాసు ద్వారక దాసుగారు:— హోము మెంబరుగారు ఈసమావేశముననే దీనిని గూర్చి చర్చించెద మని గాన 29 తేదీన మనల తీర్మానము చర్చకు రావలెనని నేనుపపాదించుచున్నాను.

డాక్టరు హెచ్. ఎస్. గౌరుగారు:— నేను రేపే ఈ తీర్మానము చర్చకు రావలయునని ఉపపాదించుచున్నాను. అందుకు కారణములను తెలుపుచున్నాను. 29 తేదీన ప్రభుత్వము ప్రభుత్వకార్యక్రమము జరుగవలెను. తరువాత మిగిలిన కాలమును ఈ తీర్మానముకు వినియోగించెదము. అది ఈ సమావేశమునకు చివరదినము. రేపు మనకు పనిలేదు గాన 10-30 గంట మొదలు 2-30 గంటలవరకునుండి ఈ తీర్మానమును గూర్చి చర్చించవచ్చును. ఈ తీర్మానము యొక్క ప్రాముఖ్యతను బట్టి హోము మెంబరుగారు దీని కొప్పుకొనెద రని దలచెదను.

అధ్యక్షులు:— ప్రభుత్వమున అధ్యక్షుని యనుమతియుండవలెను. సభవారు వారిప్రముఖమైన దినమున సమావేశముగావచ్చును గాని అధ్యక్షుని యనుమతిలేకపోయినచో నట్లు జేయబాలదు.

హోము మెంబరు గారి సమావేశములోనే ఈ తీర్మానమును గురించి చర్చించెదమని జెప్పెనుగాని వారి సలహా నొప్పుకొనకుండుట బాగుగనుండదు.

నేను ఈ తీర్మానము పూర్తియగువరకు నుండెదను.

జాంబాయి ప్రతినిధిగారి ఉపపాదనమును నేనంగీకరించుచున్నాను. తిరిగి 29 వ తేదీని సమావేశమగును.

ఇది అంగీకరింపబడినది.

వేల్పురు:— కొవ్వలిగోపాలరావుగారు 15 తేదీ శనివారం దయచేసి గొప్పబహిరంగసభ గావించిరి. సుమారు 1000 మంది ప్రజలు తిలకు మైదానము నలంకరించిరి. వారు ప్రస్తుత రాజ్యాంగవిధానమును గూర్చియు, దేశస్థితిని గూర్చియు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. స్త్రీలుగూడ చాలమంది సభకు విచ్చేసిరి.

కావలెను.

చేతినూలు వడుగులు

చెన్నపురియందు మగ్గుములకు చేతినూలుతో తయారుచేసిన సం 10 నుండి 30 సంవత్సరముల వయస్సుల మంచివడుగులు చాలా కావలసియున్నవి. మాదిరికి రెండువడుగులను మాత్రము వి. పి. గ పంపిన చూచి మొత్తముగ ఆర్డరు పంపబడును.

శుద్ధస్వదేశవస్తు నిలయము,
6, తంబు శెట్టిపేటి మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 22వ తేది

శనివారము

త్వరితగతి

స్వపరిపాలనమును త్వరలో పొందవలెనని యాశ లిబరలు కక్షమువారికిని సయితము గలదనుటకు, డాక్టరు సర్వాధికారిగారు పాల్ మాల్ గెజట్టుపత్రికలో వ్రాసిన లేఖబట్టి కనుగొనవచ్చును. పది వత్సరములలోపల క్రస్తుత సంస్కరణ విధానమును మార్చుట కాలోచింపవలయునని, హైందవ శాసనసభ వారితోపల తీర్మానించి యుండిరి. పదివత్సరముల కాలమువరకు వేది యుండవలసినవని లేదనియు, విశిష్టకలపరమునుగాని మోహలాకల్లోలమునుగాని సంస్కరణముల పునర్విమర్శనమున కడ్డుగ భావించగూడదనియు, సర్వాధికారిగారు కోరుచున్నారు. వేల్పు యువరాజుగారు హిందూ దేశమునకు వెదలినపుడు మంత్రులందుకు సుముఖులుగ నున్నారని తెలుపవలయుననియు, బ్రిటీషు ప్రజలు యువరాజుగారి ద్వారా తమ సుహృద్భావమును దెలుపుట భావ్యమనియు, ఇందువలన వేల్పు యువరాజుగారు రాజకీయ విషయములలో నేతృత్వము వహించవలసిన నవసరముండదనియు, లిబరలు కక్షమువారికి మాత్రము ప్రోత్సాహకరముగ నుండుననియు, సర్వాధికారిగారు తెలిపిరి. కాని, కేవల సుహృద్భావప్రకటనములను, సంక్షేమములను నమ్ముకొని, దేశము కేంద్రకాలము గడుపువలయునని విరియుద్దేశమో తెలియకున్నది. రాజప్రకటనము లిదివరకు వెలువడియుండెను. పార్లమెంటుసభ వారి ప్రకటనయు వెలువడెను. ఇంకొక ప్రకటనము కావలెనని ప్రజలు గోరుటలేదు. ప్రజలు సర్వరాజ్యసిద్ధి గోరుచున్నారు. క్రియావీరహితముగ సానుభూతివాక్యములతో మాత్రము వారు సంతృప్తి జెందజాలరు. లిబరలుకక్షము వారు ప్రస్తుతస్థితితో సంతోషియసంతృప్తిజూపినను, కేవల వాగ్దానములతో సంతృప్తి జెందుచుండురు. వాగ్దానములు చెల్లకపోయిన, దేశము పిమ్మట నేమి జేయవలయునోయని యోచించరు. వెనుకటియనుభవములనుండి సయితము వారు గుణపాఠమును గ్రహించుటలేదు. సత్వరస్వపరిపాలనా సంపాదనమును వారెంతగ వాంఛించినను, సాధనమార్గము దెలియకపోవుటచే లాభము గలుగకున్నది. ప్రజలకుమాత్రము సాధనమార్గము దెలిసివచ్చినది. పదుల నాశ్రయింపక, స్వయంసామర్థ్య

ము మూలమున స్వపరిపాలనమును త్వరలో సంపాదించు విలుగలదని, వారు గ్రహించి బనిచేయుచున్నారు. సంవత్సరాంతములోపల తమకోర్కె సిద్ధించునని వారు నమ్ముచున్నారు. ఆవిశ్వాసముతో వారెట్టికష్టములనయినను సంతసమున భరింపగల్గుచున్నారు. కాని, వారియభీష్టసిద్ధి దూరమయిన కొలదియు, కష్టపరంపరలను దాటుటకు వారికుత్సాహము దగ్గవచ్చును. మానవుడు సామాన్యముగ సుఖము నపేక్షించుచుండును. భారతదేశమునకు దుఃఖములేరి, సుఖము సంప్రాప్తించునను నమ్మకముతో స్వరాజ్యసిద్ధిని హైందవులు గోరుచున్నారు. సుఖప్రాప్తికై, తాత్కాలిక కష్టములను వారు లెక్కనేయుటలేదు. స్వరాజ్యముతో యిబ్బందులు దీరునని వారు భావించుచున్నారు. పంజాబు, కిలాఫాత్ సమస్యలును, అధినివేశ రాజ్యములందు భారతీయులు వడెడి యిబ్బందులును, ఇంకను ప్రజల కరాధీనతను పెంపొందించెడి పరిస్థితులును, స్వరాజ్యసిద్ధివలన తొలగిపోవునని వారు తలంచుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని సంక్షేమమందచే, వారికి అమృతప్రాయమయినది. మహాత్ముని సంక్షేమము త్వరలో సఫలముగావలసిన యావశ్యకతగలదు. లేనియెడల, దేశకష్టములింకను వృద్ధియగును. స్వరాజ్యసిద్ధి దూరమయిన కొలదియు, హిందూదేశమునకే గాక, మానవజాతి కంతకును నష్టముగలుగునని క్రస్తుత ప్రపంచ పరిస్థితులు తేటపరుచుచున్నవి. పునర్నిర్మాణ సమస్య పరిష్కారముగలుగుటకు అభ్యంతరము గలుగునని దెలుపుచున్నది. భారతవర్షమునందన్ని ప్రాంతములవారును ప్రజాశయ సాఫల్యమునకు కిక్కి పంచనలేక పాటుబడవలయును. ప్రజా సామాన్యమునకు సాధ్యమగు సంతవరకు ఇబ్బందులు గలుగకుండజూచుచు, వారి స్వపరిపాలనోత్సాహము క్రియారూపము దాల్చునటుల జేసిడి భారము నాముకులపై నిలచియున్నది. ఉత్సాహము బుచ్చదప్రాయముగ నుండునంతవరకు, అది త్వరలో సమసిపోవుట కవకాశము గలదు.

స్వపరిపాలనోద్యమమును కొనసాగించెడి బాధ్యతను ప్రజలు వహించుట యవసర మగుచున్నది. నాయకులనిర్బంధములు ప్రజలసంచలనమును ఆరికట్టజనదు. క్రస్తుతకర్తవ్యబట్టి, ఏసమయమునందే నాయకుని స్వేచ్ఛ తొలగించెదరో జెప్పవీలులేదు. ఇంతియగాక, స్వరాజ్యస్థాపనకు, ప్రజలు సుశిక్షితులైయుండుటగూడ యవసరము. ఇందుకు సాధనమేమి? భారతవర్షమునకు గ్రామమే పునాది. ప్రాచీనకాలమున క్రతిగ్రామమును స్వతంత్రము ననుభవించుచుండెను. గ్రామపంచాయతీలన్ని వ్యవహారములను నిర్ణయించుచుండెను. పంచాయతీలలో ప్రజలవిశ్వాసము చూరగొనిన వారు సభ్యులుగ నుండిరి. ప్రజలలో బెరిగెడి వివాదములను పరిష్కరించుటకును, వారియభ్యుదయమును కొనసాగించుటకును గ్రామపంచాయతీలెంతయు నుపయోగకరముగ నుండెను. గ్రామములందు, ప్రజాస్వామ్యము సుస్థిరముగ నుండెను. రాజులుమారినను, సంగ్రామములు చెలరేగినను, గ్రామ పాలనమున కెట్టి యిబ్బంది గలుగక, అయ్యది స్వేచ్ఛగ కొనసాగుచుండెను. బ్రిటీషు పరిపాలనము ఆరంభమయినపిమ్మట గూడ, గ్రామ సంఘములు కొనసాగుచుండినటుల దృష్టాంతములుగలవు. రానురాను, ఈ ప్రతిష్టాపనలు శిథిలము గాజొచ్చెను. గ్రామములనుండి, అన్ని యక్కరలకును ప్రజలు కట్టణములకును, దూర ప్రదేశములకును బోవలసిన దురవస్థ వాటిల్లెను. గ్రామజీవనమును పునరుద్ధరించుటకు పిమ్మట తగిన

ప్రయత్నములు జరుగలేదు. విలేజ్ కోర్టులనియు, విలేజ్ పంచాయతీలనియు స్థాపించబడు చున్నవిగాని, వానివలన లాభము గలుగుటలేదు. గ్రామజీవనమును సాష్టవము గావించవలసిన బాధ్యత నాయకులపై నెంతయేనిగలదు. ఆ బాధ్యతను వారు నిర్వహించినకొలదియు, గ్రామములు సాష్టవముగ నుండగలవు.

గ్రామప్రజలు శ్రద్ధవహించనది, నిరాకరణ కార్యక్రమము త్వరలో పూర్తియై స్వరాజ్యము సిద్ధింపదు. విదేశవస్తు బహిష్కారము సఫలమై స్వదేశవ్రతము పూర్తియగుటకు, గ్రామములు జేయగలిగినసహాయ మపరిమితము. నూలుడియుటలోగాని, నేతనేయుటలోగాని, గ్రామము లనేకములందు అలవాటు అనుశ్రుతముగ వచ్చుచున్నది. కట్టణవాసములలో ముదిరిన నాజాతులనము గ్రామములలోని కింకను బాగుగ వ్యాపింపలేదు. గ్రామప్రజలు తలపెట్టిరేని, స్వదేశోద్యమము నింకను జయప్రదముగ నిర్వహించగలుగుదురు. వారికి తగినప్రోత్సాహము జేయవలసిన యావశ్యకత ఎంతయేనిగలదు. పనిపాటలు లేనివారికిందు మూలమున జీవనాధారము లభించును. కట్టుకొనుటకు బట్టలు సులభముగ దొరుకును. చేతనిండ పనియున్నపుడు, గ్రామజనుల యుత్సాహము క్రియారూపమున పరిణమించి, దార్జన్యమునకు చోటియకుండును. ఆవేశరూపమున సంతరింపకుండును. శాసనసభల బహిష్కారమునకు, గ్రామ ప్రజలెంతగ తోడ్పడిరో జూడవచ్చును. అనేక గ్రామములనుండి ఒక్కోటయినను వచ్చియుండలేదు. ఖాళీపెట్టెలను తిరిగి పంపువలసివచ్చెను. విద్యాధికులుండు కట్టణములందే, వోటు లనిచ్చిన వారిసంఖ్య విశేషముగ నుండెను. విద్యాధికులు తామాచరింపవలసిన ధర్మములను తిన్నగ నిర్వహించ లేకపోయినటు తెల్లము. విద్యా ప్రతిష్ఠాపన న్యాయస్థాన బహిష్కారమునందు, విద్యాధికులు వెనుకాడిరి. గ్రామ ప్రజలు జూపెడి చొరవను వీరు జూపజాలరయిరి. విజయవాడ కార్యక్రమము సఫలమగుటకు, గ్రామజనుల యుత్సాహమే ముఖ్యకారణము. గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యసిద్ధి వారిద్వారా గలుగునని విశ్వసించుచున్నాడు. అందుచే గ్రామ ప్రజలలో నెక్కుడు శ్రద్ధపర్చి, వారి స్వపరిపాలన సామర్థ్యము బహిర్గతమగునటుల కృషిసలుప నవసరము గలిగినది.

ఆంధ్ర దేశమునందక్కడక్కడనుండి గ్రామములలో పంచాయతీలు నిర్మితమగు చున్నటుల శుభవార్తలే తెంచుచున్నవి. ఇవి విరివిగ స్థాపితమగుటకు గ్రామకాంగ్రెసు సంఘములు చురుకుగ బనిచేయవలయును. కాంగ్రెసు సంఘములు అనేక గ్రామములలో కలవుగాని, వానియంతట యవి కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును సఫలపరుచుటకు తగిన చర్యల నవలంబించుటలేదు. ఇతర భాగములనుండి వచ్చెడి ప్రచారకులపై మాత్ర మాధారపడియుండుట ప్రయోజనకరముగాదు. ప్రచారకు లుకన్యాసముల నీయకుండు, పలుతావుల నాటంకము గలుగుచున్నది. ఉపన్యాసములతో సంతగ నిమిత్తమును కనుపించుటలేదు. ప్రజలలో యుత్సాహాతిశయముగలదు. ఇక విజృంభింపవలసినది క్రియాశక్తి న్యాయస్థానముల బహిష్కారమును గ్రామస్థులే సఫలపరుపగలరు. గ్రామపంచాయతీలు, ప్రజల తగవులను పరిష్కరించునేని, వారుకోర్టులకెక్కి ఇల్లు గుల్ల జేసికొన నవసరముండదు. లేనిపోనికక్షలు త్వరలో సంతరింపగలవు. ప్రజలలో వైకమత్యమందుచే పెంపొం

దును. ప్రస్తుతతరుణమున ప్రజలలో నైకమత్యము చెడకుండ జూచుట, అత్యంతవసరము. సహాయ నిరాకరణమునకు ప్రజలలో నన్యోన్యసహాయము ప్రబలుట ముఖ్యధారము. గ్రామపంచాయతుల మూలమున వివాదము లాయాగ్రామములందే పరిష్కారమగుచున్నచో, న్యాయస్థానముల బహిష్కారము త్వరలో సిద్ధించును. న్యాయవాదులు తమవృత్తిని మానుకొనవలయునని అపు డెవరును బలవంత పెట్ట నవసరముండదు. ఈ పంచాయతులు గ్రామములందు జాతీయవిద్యను కొనసాగింపగలవు. ప్రజల ఆరోగ్యమును కాపాడగలవు. గ్రామమునకు సంబంధించిన అక్కరలనుతీర్చి, గ్రామజీవనమును సాక్షవధురగులవు.

త్రాగుడును మాన్చి, గ్రామ పారిశుధ్యమును పెంపొందించుటకు, ప్రజలు గనుబటచుచున్న కార్యోత్సాహము కడు ప్రశంసార్హము. గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘములు తగిన చలనము జూపుచో, గాంధీమహాత్ముడును కాంగ్రెసుసభయు నిరూపించిన వివిధాంశములను నులభముగ నెఱవేర్చు వీలగును. గ్రామములు బనిచేయుచున్నచో, రాష్ట్రములు పనిచేయుగలవు. రాష్ట్రములు బనిచేసినా దేశమందంతటను చలనము గలుగును. హింసాత్పర్యతమునండి, కన్యాకుమారివరకు ఒక్కభావముతో ప్రజలు మెలగుచున్నయడల, స్వరాజ్యము దానియంతట యదియే సిద్ధించును. ప్రజల స్వపరిపాలనకై వెల్లడియగును. అధర్మమునకు చోటియక, అహింసను విడనాడక, సంకల్ప బలమువలననే ప్రజల యీష్టిలము లీడెరుటకు వీలుగలదని, భారతీయులు ప్రపంచమునకు నిదర్శన పూర్వకముగ జానగలుగుదురు. ప్రపంచ మిట్టి సందేశముకొరకు వేచియున్నది. సంగ్రామములు తొలగి, దుఃఖమంతరించుటకు, భారతీయు లవలంబించిన మార్గము శ్రేయస్కరమని, ప్రాచ్యపాశ్చాత్యఖండములకుదెలిసి రాగలదు. ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణమునకు మార్గము స్థిరమగును. ఆంధ్రదేశమునందు గ్రామప్రబోధముఇతరప్రాంతములకన్న నధికముగ గలదని తేటపడినది. హిందూదేశమోక్షము చేకూరుటకే, ఆంధ్రదేశము విశేషముగ తోడ్పడగలదని, గాంధీమహాత్ముడు ఆశ బెట్టుకొనియున్నాడు. ఆయాశ కనుగుణ్యముగ, ఆంధ్రదేశగ్రామములు కాంగ్రెసుకార్యక్రమమును త్వరితగతిన నిర్వహించి, ఇతర ప్రాంతములకు మార్గముజూపుట భవ్యము, దీ సెంబరు నెలలో దేశీయమహాసభ గూడునప్పటికీ, స్వరాజ్యానందమునం దన్ని రాష్ట్రములవారును ఓలలాడుటకు, కరాత్పరు డనుగ్రహించు గాక!

తూర్పుఆఫ్రికా

తూర్పుఆఫ్రికాలోని భారతీయులను సంతృప్తి పరచుటకు, అక్కడి యధికారులుకొన్ని సంస్కరణములను సూచించినటుల, చదువరు తెలిగియుండురు. కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వములో నొక సభ్యుని, శాసనసభలో నలుగురు సభ్యులను నియమించుటకు, తెనియా ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించిరి. అంతియగాని, భారతీయులకు తెల్లవారితో బాటు సమానస్వత్వముల నిచ్చుటకు బూనలేదు. ఆసలు వ్యవహారమును మరిష్కరింపకుండ, విశేషోపయోగము లేని సంస్కరణములను బ్రవేశ

పెట్టుటచే, భారతీయులస్థితి చక్కబడనేరదు. అందుచే ప్రధానసమస్య పరిష్కార మగువరకు, వై సంస్కరణములగూర్చి తమ యభిప్రాయము దెలుపుటకు, తూర్పుఆఫ్రికా హైందవసంఘము వారు నిరాకరించి, ఆత్మశౌరవమునునిలుపుకొనిరి. భారతీయుల స్థితినిగూర్చి కనుగొనుటకు, ఆంధ్రానుగారు తూర్పు ఆఫ్రికా కు వెడలియున్నారు. భారతీయులు వారికి మనఃపూర్వకమగు స్వాతంత్ర్యముసగిరి. మొంబాసా, నైరోబీనగరములందు, భారతీయులు వారిని సమచితరీతి నెనుగొని గౌరవించిరి. వారికి విజ్ఞాపనల నర్పించిరి. శ్వేతజాతులతో బాటు తమకు సమానస్వాతంత్ర్యముండవలయునని, వట్టుదల గనుబటచిరి. తూర్పు ఆఫ్రికాలో కాంగ్రెసుసభ జరగనున్నది. అందుకు ఆంధ్రానుగారి నధ్యక్షులుగ నుండవలయునని గోరి గాని, వారంగీకరింపరయిరి. కాంగ్రెసుసభలో తూర్పు ఆఫ్రికాభారతీయులు తమ నిశ్చయమును వెల్లడింపనున్నారు. మాతృదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింపనంతవరకు, ఇతరభాగములలోనున్న భారతీయులకు స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించునని దోచదు. వలసరాజ్యములలో విశేషముగ సమభవము సంపాదించిన ఆంధ్రానుగారుగూడ తుదకట్టి యభిప్రాయమునే తెలిపియుండిరి. భారతవర్షము స్వతంత్రపాలనను సంపాదించుటకు దృఢప్రయత్నములను నలుపుచున్నపుడు, వరదేశములలో నివసించే భారతీయులు మాతృదేశము తమకావత్సమయములందు తగిన సహాయము జేయలేదని, కుందుట భవ్యముగాదు. హిందూదేశ సమస్య పరిష్కారమగునేని, భారతీయులస్థితి ఇతర దేశములలోగూడ చక్కబడననుటకు సందియములేదు. సామ్రాజ్యమునం దితరభాగములలో నివసించే భారతీయు లీసంగతిని గ్రహించి, మాతృదేశ ప్రయత్నముల తోడ్పడుచు, యోరిమితో తమధర్మమును నెఱవేర్చుట యవసరము.

కొలతలు : తూనికలు

1920-21 సంవత్సరముతో సంతమయ్యెడి మూడువత్సరముల నివేదిక వెలువడెను. 1920-21 సంవత్సరమున, కొలతలతూనికలమూలమున ప్రభుత్వమునకు రు 24368-6-10 లురాబడి చేకూరెను. ఖర్చులు రు 23105-7-4 లయ్యెను. అసంతృప్తరం, మద్రాసు, చెంగల్పట్టు, కోయంబత్తూరు, రామనాథ మండలములలో, ఖర్చులురాబడినిమించెను. ఈ మూడువత్సరములలో మొదటివత్సరమునందు కొలతల తూనికల విక్రయము చురుకుగ జరుగలేదు. ఆ పిమ్మట, జరిగెను. మద్రాసు నగరమునందు, తూనికల విక్రయము మిగుల తక్కువగ నుండెను. గంజాము, విశాఖపట్టణము, మలబారు, నీలగిరులుజిల్లాలలోదప్ప మిగిలినజిల్లాలలో నెల్లస్టాంపింగు సిబ్బంది పనిజేయుచుండెను. స్టాంపు అయిన వస్తువులసంఖ్య గుంటూరు, అనంతపురము, కడప, చెంగల్పట్టు, దక్షిణార్కాటు, తిరుచునాబల్లి, దక్షిణకనడా జిల్లాలలో తగ్గుదలజూపెను. తక్కువ తూనికలుకొలతలకొరకు వైమూడువత్సరములలో, చెన్నపట్టణపు పోలీసువారు 74 ప్రాసిక్యూషనులను నెలకొల్పిరి. వానిలో 67 టిలో శిక్షలు విధింపవడెను. సేలం తంజావూరు కోయంబత్తూరు జిల్లాలలోగూడ ప్రాసిక్యూషనులును శిక్షలును బలముగనుండెను. చిత్తూరు రామనాథ తిరునల్వేలి నీలగిరులలోగూడ శిక్షలను కొంతవరకు విధించినటుల దెలియుచున్నది.

ప్రథమాంధ్రరాష్ట్రీయ ఆదిత్య మహాజనసభ తరిగొప్పుల కృష్ణజిల్లా. — దుర్భరి సంఘటింపు బల శనివారము (22-10-20) అర్ధవర్తమానా ప్రవృత్తి లగు బ్రాశ్రీ విలారి రామశాస్త్రిలు వారి యాధిపత్యమున మత సభయును, మరుసటి దినము (23-10-20) అమృతలూరు వాస్తవ్యులగు బ్రాశ్రీ విద్యానాథ నాగలింగం వెంకటేశ్వరశాస్త్రిలువారి యధ్యక్షత క్రింద సంఘసభయును జరుప నిశ్చయించిరి. కాన ఆదిత్య మహా జనులందరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు—గూడూరు వియ్యన్న కార్యదర్శి, తరిగొప్పుల శైవవాడనుండి బందరు వెళ్లు మార్గములోని రైలు స్టేషను.

మోపిడి వార్త:—విజయదశమి దినమున ఈశ్వరుని జేవాలయమున సభజరిగెను. శ్రీయుత ఇంద్రావతి కణ్ణప్ప నాయుడుగారు—“మహాత్ముని పవిత్ర జీవితము, మహాత్ముడు బల్లారి యందొసగిన ఉపన్యాస సారాంశము”ను గురించి ఉపన్యసించిరి. తరువాత శ్రీమహాత్ము పోవునపుడు లోకమాన్య మహాత్ముల పటములను గొప్ప వేడుకలతో గొంపోయి అచట పూజలు చేసిరి. త్రయోదశి దినమున తెల్లగుప్ప సూర్యనారాయణ కర్మ గారు “సహాయ నిరాకరణమును గురించి ఉపన్యసించిరి. ప్రతి పటమున కొకరిని యెన్నుకొని గ్రామసంఘము యేర్పరుపబడెను.

వెదనిండ్రకొలను:—భీమవరం తాలూకా వెదనిండ్రకొలను గ్రామంలో యీసంవత్సరం విజయదశమి పండుగలోజూన శ్రీగౌరీశంకర పుష్పక భాండాగార సభ్యులచే శ్రీయుత మండలపర్తి రామచంద్ర రావుగారి అధిపత్యమున నొకసభ కావించుడి యీభాండాగారమునకు అధ్యక్షుడుగ నున్న శ్రీహనుపరాజు వెంకటరాయపకాజుగారి మరణమునకు చింతిల్చుచువారి కుటుంబమునకు సానుభూతినికనుపంపూ వారి స్థానే అధ్యక్షులుగా వారి కుమారులయిన శ్రీయుత హనుపరాజు సోమరాజుగారిని యేర్పరచుటకు నిర్ధారణ కాబడినది. తరువాత గోదావరిజిల్లా నలిచేరు కాశ్చపురస్థులయిన శ్రీయ్యగిరాల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిల వారితో తమరు మధురతెలిసి పర్వములను గురించి వుత్సవసంబంధి అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసము తోను వందలములతోను సభ ముగింపు పడినది.

సందిగామ తాలూకా భీమవరం:— ముగ్రామమునకు 13 తారీఖున యీశ్వరప్రగడ, జగన్నాథరావుగారు దయచేక విశేషవస్త్రబహిష్కారమును గురించిన్ని మద్యపాన నిషేధమును గురించిని యుపన్యసించిరి. ప్రజలందరు యాత్సాహముగా తమవిశేషబట్టలను తీసి పరమరామశ్రీచేసిరి. మద్యపాన నిషేధము పూర్తిగానున్న అన్ని జాతులవారు ను కులకట్టు ఏర్పరచుకొని త్రాగువారిని అనతి చేయునట్లుచేసిరి. కల్లసారాకొట్టు పూర్తిగా మూలపడెను. మాండ్రిగామ తాలూకా మక్కిపేటఫిర్కాలో ముగ్రామము మాండ్రిజి వేసిన పనుట కెంతమాత్రమును సందియము లేదు.

వట్లపాలెం తూరుకేసు ఈ నెల 18 రేదిన నర్సా పురంలో కొంత విచారణజరిగి తిరిగి 2 వ సవంబరుకు వాయిదా వేయబడినది.

పికాపురం:—పికాపురము గ్రామములో యావజన సంఘమువారిచే గాంధీ నవరత్నాలు లోమిడి దినములు యాచించిన విశేషవస్త్రముల సన్నిధిని యీనెల 12 వ రేదిన ఒక బహిరంగ సభలో దహనము గావించిరి. దహనముకు పూర్వము శ్రీయుత మల్యాల గోపాలరావుగారు స్వదేశవస్త్ర దారణముయొక్క యావశ్యకతను గూర్చియు, విశేషవస్త్ర దహనమువల్ల గలగు లాభములగూర్చియు సుమా కొకగంట వరకు వ్యావయరంజకముగ సర్వజనసమ్మతముగా నుపన్యసించిరి. మాడుపేట యావ్యంబులు విలసవల విశేషవస్త్రములు సుమారు మాడు గంటలసేపు దహింపబడినవి. విజయదశమి వాడు ముగ్రామములో ఘోషనంతులమండి శ్రీరా, పురమల, బాలురు ఖద్దరు బట్టలనే ధరించిన ప్రాయటకు చాల సంతసముగ నున్నది.—పురవాసి.

భారతదేశము నుండి విశేషములకు పంపబడు మనియా ర్థగ్రంథ 5 షిల్లింగులకు గాని, అంతకుతక్కువ మొత్తమునకు గాని రు 1-7-0 ల వంతున కమిషను చార్జి చేయబడునని ఇండియా గెజెటులో ప్రకటించబడినది.

మదరాస్ కార్యరేషను

సభ మరల నిన్నటిదినము సాయంత్రము సమావేశమయెను.

పీఠిల్వార్యులు ఎస్. వి. పి. సంఘమువారి స్వాగతములను స్వీకరించుచు బాగుజేయ ఏర్పాటులు ప్రస్తుత మాత్రమేయబడినవి.

ద్రెయినేజినిగూర్చి స్థాయిసంఘమువారి సిఫార్సును పురస్కరించుకొని రంగాచారిగారిట్లా నుడివిరి. పట్టికనుబట్టి తమకు ధనమును అప్పు ఈయవలయునని స్థాయిసంఘమువారు ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి. ద్రెయినేజి పనిని పూర్తిజేయుటకు తొందరగ 150 లక్షలరూపాయలు కావలసియున్నవి. ఇందులో నూటికి నెగము కాకొన్ని రేషను వారు భరింపవలయును. మిగిలిన దానిని ప్రభుత్వము వారు భరింపవలయును. కాకొన్నిరేషనువారు భరింపవలసిన సామ్య ప్రజలనుండి అప్పుజేసిన సాధ్యముగాదు. ప్రభుత్వము నుండి అప్పుజేయవలెను. అందుచేతనే వైన జెప్పినట్లు స్థాయి సంఘమువారు నూచించిరి. ఇది అంగీకృతమయెను.

మ్యాక్ని కల్యాణముండి పచ్చయప్ప హోస్టలుకు బోవు గోడ్డును పచ్చయప్ప హోస్టలుగోడ్డు అని పిలుచుటకు నిశ్చయించబడినది.

రాయపురి, వెరంబూరు పీఠలయందు ప్రవేశపెట్టు నిద్యుష్టిముల గంగతి ప్రభుత్వమువారి అంగీకారమునకు పంపబడినది.

యూనిటకు పూర్వము ఎలక్రితుకంజెనీవారు పుచ్చుకొను మున్న చాన్సెలే పుచ్చుకొనవలయును. ప్రస్తుతము ఎక్కువజేయబడిన రేటును తీసివేయవలయును. ప్రజలభిరపున కాకొన్నిరేషను వారు కోరుతున్నా రని తీర్మానము అంగీకరించబడినది.

జనసమర్థమును తగ్గించుటకు కాకొన్నిరేషనువారు కొన్ని ఇండ్లను కొనిరి. ఇందులో వినియోగింపబడని ఇండ్లను మొదట ఎవరునుండి కొనినో వారికి అమ్మవలయును. లేక ఇతరులకు వేలంజేసిన వేయవలెను. లేదా వసించుటకు అద్దెకీయవలెను. అని పి. సి. పార్థసారథి నాయకుగారు తీర్మానము నుపపాదించిన నారాయణస్వామి చెట్టిగారు బలపరిచిరి.

వ్యాపారావుగా రి తీర్మానమును అంగీకరించుచు వర్క్సు కమిటీవారికి తెలియజేయవలెననిరి.

వ్యాపారావుగారిమాదన అంగీకరించబడినది. విషయము వర్క్సు కమిటీవారికి తెలియజేయబడినది.

పీఠలయందు మలముతోగూడుకొన్న పాకీబండ్లు గంటల కొలది ఆరుచున్నవనియు అట్లులేకుండ జేయవలయునని వ్యాపారావుగారు తీర్మానము నుపపాదించిరి.

నారాయణస్వామి చెట్టిగారు దీనిని బలపరచు, వర్క్సు కమిటీకి తెలియజేయబడినది.

ట్రీప్లి కే ను శ్రీ కా న వాటిక దగ్గర స్నానము చేయుటకు తగిన చెలమును నియమించవలెననియు, శ్రీ కా న వాటికకు కొన్ని యభివృద్ధికరమగు ఏర్పాటులను జేయుటకొక చిన్న సంఘము నేర్పరచవలెననియు ఈ సంఘమువారు తమ నివేదికమును ఆరువారములలో పంపవలెననియు వ్యాపారావుగారు అందు తీర్మానముల నుపపాదించిరి.

రంగాచారిగారి సవరణలను జేయవలయునని కోరిరి.

ట్రీప్లి కే ను శ్రీ కా న వాటికకు బదులు ప్రస్తుతమున్న శ్రీ కా న వాటిక లనవలయును. స్నానము చేయుటకు తగిన చెలమును అనుటకు బదులుగా స్నానము చేయుటకు చెలము అని ఉంచవలయుననియు, చిన్న సంఘముకుబదులు హెల్తుకమిటీ అని ఉంచవలెననియు ట్రీప్లి కే ను శ్రీ కా నములకు బదులు శ్రీ కా నము లనవలయుననియు ఆరువారములకు బదులు ఆరుమాసము లలో నివేదికను సమర్పించవలయుననిరి.

ఇవి అంగీకృతమయెను.

కొన్ని డివిజనులలో మరణసంఖ్య విస్తారముగ నున్నదనుటచే దీనినితగ్గించు ఏర్పాటులను జేయుటకును అసలుకారణమును కను గొనుటకును ఆరోగ్యాధికారియు, ఆరోగ్యసంఘాద్యక్షులును, ఆ డివిజను సంఖ్యలు నెలకు లెండుసార్లు ఆ డివిజనుల పరిక్షించవలయునని ఆరోగ్యదనాధికారులు తీర్మానము నుపపాదించి అంగీకృతమయెను.

బండ్లు మున్నగువి అపాయము లేకుండ బోవుటకు గోడ్లమీద గోడ్లు ఆటంకములన్నిటిని తీసివేయటకు నిశ్చయించబడినది.

కాని మదనగోపాలనాయకు, రంగాచారి గారు ఆక్షేపించుటచే ఒడిపోయెను.

మదరాస్ విశ్వవిద్యాలయము

సెనేటుసమావేశము

నిన్నటి సాయంత్రము 4.30 గంటలకు సెనేటు సమావేశము వైస్ చాన్సలరు కే. శ్రీనివాసయ్యంగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయెను.

ప్రప్రథమమున సత్యమూర్తిగారు లేచి ఇట్లు ఆక్షేపించిరి గత మార్చిమాసపు సభ తాలూకు కార్యక్రమమున (మినిట్సు) తాము ఓటును తీసికొనవలయు నన్న సంకల్పము, వైస్ చాన్సలరు నిరాకరించిన సంకల్పము జేర్చబడలేదు. అందుకే ఈ మినిట్సు సరిఅయినవి కాజాలను.

కాని రామని మినాగారు బుద్ధిపూర్వకముగ చేయవలెనని చేయలేదనియు, పారబాటు బడలేదనియు మామూలు పద్ధతినే యవలించి చేసితిమిగాన ఎట్టియాక్షేపణ లేకనే మినిట్సును అంగీకరించవలెననిరి.

అపుడు సత్యమూర్తిగారు తాము తప్పుక ఓటు తీసికొనవలెనని కోరిరి ననియు 'పోలు' అను మాటను ఉపయోగించుకొన్నను ఓటునుమాత్రము ఖండితముగ యడిగితి న్నియు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇంతటితో చర్చను చాలించెదననెను.

సత్యమూర్తిగారింతటితో ఈ విషయమును విడిచిపెట్టిగాన మినిట్సును ఖాయపరచవలెనని రామలింగారెడ్డిగారు గోర అయ్యది యంగీకృతమయెను.

1920-21 పరీక్షనిండి జరుగవలసిన వ్యయము అను కొన్న దానికంటె ఎక్కువగా అయినదిగాన (ఫీఫండ్) 1920-21 ఆర్థికవత్సరములో ఇతరవత్సరముండి ఈ వ్యయమును భరించుటకు సిండికేటువారు సెనేటువారి యంగీకారమును బడయవలయుననిగార పి. సి. రామస్వామయ్యగారు సమర్థి నీయవలయునని తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఎక్కువ వ్యయమగుటకు లెగిన కారణములను జూపిరి. రామలింగారెడ్డిగారు తీర్మానమును అనువదింప అంగీకృతమయెను.

పరీక్షకు విద్యార్థులకట్టు సామ్యముండి భరించవలసిన వ్యయము మదింపుజేయబడిన మొత్తమును దాటి పోవునని నెండికేటువారు తెలియజేయుచు 1921-22 ఆర్థిక వత్సరముండి భరించుటకు సెంటువారి యనుమతిని గోరవలయుననిరి.

రామస్వామయ్యగారు ఎక్కువ వ్యయమగుటకు కారణము రిజస్ట్రారు కార్యాలయపు సిబ్బందికి వేతనముల నెక్కువ జేయుటయని తెలియజేసిరి. క్రొత్త ఆరుగురు గురుస్థాలను నియమించుటయు కొన్ని ఉద్యోగములు ఖాయముగ నేర్పడుటయు మున్నగు కారణములను తెలియజేసిరి. మదరాసులో జరుగబోవు ఇండియాన్ నైస్సు కాంగ్రెసుకు 1000 రూపాయ నిధులు సిండికేటు వారు విశ్చలుంచిరి ఇందు చేసినటు వారంగీకరించవలయుననిరి.

డాక్టరు పి. ఎస్. శ్రీచంద్రశేఖరయ్యగారు బలపరిచిరి. రంగస్వామయ్యంగారుగూడన లెయనిరి. తీర్మానము అంగీకారమయెను.

ఇండియా గవర్న మెంటువారిచ్చిన 65000 రూపాయల రికరింగుగ్రాంటును, ఆర్థిక శాస్త్రవిద్యకును అరవనిఘంటు మున్నగువాటికి సరిపోవునటుల పంచవలెనని కృష్ణస్వామయ్యంగారు కోరిరి. రామనిమినాగారు బలపరిచిరి. కాని సత్యమూర్తిగారు అరవనిఘంటువును, 'ఎట్రెండిస్సెడిటోజెప్పిటుల' అనుపదముల నెత్తివేయవలయునని సవరణజేసిరి.

అరవనిఘంటుకు సంఘమువారు తృప్తికరముగ ఎంతమాత్రము పని చేయుట లేదనియు వారికి చున్న సామ్య వృధాయనియు ఇట్లు పాడు జేయుటకంటె ఆపుటలేమననియు లేదా సమర్థితో నిర్వహించు ఇంకొక సంఘము నేర్పరచవలయుననియు ఈపని మూడేడల్లోపుగ నిర్వహింపబడునని అయిన యభయమిచ్చిన జూనునయ్య, ఇది యంగాక రి లక్షలుమాత్రము నిఘంటువుకు ఖర్చుపెట్టి తక్కిన

అనుకూలముగనుండు కన్సర్వేస్సివద్దతి ప్రవేశపెట్టుటకు ఒక సంఘ నియమించబడినది. ఈవిషయమునుగూర్చి హెల్తుకమిటీవారి రాలూచించెదరు.

అందరు గ్రంథండు ద్రెయినేజిని ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రస్తుతము ప్రవృత్తుచున్న కోడ్లు ఆపని పూర్తి అయినతోడనే మర మత్తజేసి ప్రజల రాకపోకలకు ఇబ్బంది లేకుండునటుల తక్షణమే బాగుచేయవలెనని తీర్మానము గావించబడి అది కొంతచర్చ అయిన పిదప ద్రెయినేజిపని అయిన వెంటనే అని లితుగారు సవరణజేసిన పిదప ఆసవరణతో అంగీకృతమయెను.

సభ అంతటతో సమాప్తమయెను.

దానిని దక్షిణఇండియా భాషాభివృద్ధికిగూడ వ్యయపరచవలెననిరి. (సౌతుఇండియా లాంగ్వేజిస్).

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు సత్యమూర్తిగారి సవరణను బలపరిచిరి.

నిఘంటు సంఘమువారిపని చాల తృప్తికరముగ నున్నదనియు మొత్తము సామ్యవంతనుఇచ్చిన ఇయ్యవలయును లేదా ఈపని అంతను ఎత్తిపెట్టవలయునని టి.వి. శేషగిరి అయ్యగారు రనిరి.

రా.బ. కే. రామస్వామయ్యగారు సవరణనుఆక్షేపించిరి. కే. వి. రంగస్వామిఅయ్యగారుగూడన సవరణ మంచిదిగాదనిరి.

ఈ అరవనిఘంటువు మనకు చరితార్థము నిచ్చునదిగాదు. ఇదేమనకు ముఖ్యమైనవిగాదు. అందుచే ఇది మహాఘనకార్యమని విశ్వవిద్యాలయమువారు ఉద్ఘోషవలసిన పనిలేదని అట్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు రనిరి.

ఇంతవరకు కార్యము ప్రారంభమైనపిదప గ్రాంటును ఆపుజేయుట సంబంధము కాదనిరి, తుదకు సత్యమూర్తిగారిసవరణతోనేజేయబడినది.

పిదప కొందరు సభ్యులు క్రొత్తగజే ర్చుకొనబడిరి. క్యాండ్లో రాజగోపాలయ్యగారు, మనూరుగార్లు ఆర్ట్సు సెన్సు కాఖమను, హింగ్విన్ గారు వైద్యశాఖకును జేర్చుకొనబడిరి.

తదనంతరము కొందరు నిద్యార్థులు టరంసర్రి ఫి కెటులుతో సంబంధము లేకుండ పరీక్షకు పోవుటకు త్రరవీయబడినది.

ఆర్థిక శాస్త్ర పండితులుగ నియమించబడిన దొరస్వామయ్యగారికి అయిన తీతములో 4 వంతు పించనక్రింద విశ్వవిద్యాలయమువారు మదరాసు ప్రభుత్వమువారి కీయవలెనని రామస్వామయ్య రుపపాదించ హడ్ నెగారు అనువదింపిరి. అది అంగీకార మయెను.

మదరాసులో జరుగు నైస్సు కాంగ్రెసుకు 1000 రూపాయల నియవలయునని శేషఅయ్యగారు గోర కే. వి. రంగస్వామయ్యంగారు బలపరచు అంగీకృతమయెను.

'ర్యాబిటు అసేపదమునకు గినినెగ' అనుపదమును జెనరుబయల్జిలో వాడవలయు నని చంద్రశేఖరయ్యగారు కోరిరి. అది అంగీకృతమయెను.

ఎం. బి. బి.ఎస్. ఎల్. ఎం. ఎస్. తరగతులయందు మిడ్లవై ఫరీ తరగతులయందు కొన్ని మార్పులను జేయుటకు నిశ్చయించబడినది.

విశ్వవిద్యాలయమున పరిశోధనకు బూనుకొను విద్యార్థులకు వేతనమియబడుసమయమున అట్టి విద్యార్థులు సిండికేటు వారితో ఒడంబడికను జేసికొనవలయును. తాము తృప్తికరముగ పనిజేయలేదని తోచినపుడుగాని అనుకొన్న కాలములోపుగనే తమపనిని చాలించుకొన్న తాము గ్రహించిన విద్యార్థి వేతనమును వాపసు చేయగలరమని ప్రాతమాలముగ నియవలయును.

ఈ విద్యార్థులకు ప్రభుత్వమువారిచ్చు సెలవులు గాక గవర్న మెంటు ఉద్యోగుల కిచ్చు క్యాజువల్ రిఫ్రెషు గూడ పరికీయవలయు ననియు ఒక సెలసెలవు నిచ్చుటకును ఏర్పాటు జేయవలయునని డక్టర్ గా రుపపాదించ దీనిని సెనటు వారు రంగీకరించిరి. మహిళా కళాశాలయందు సాధ్యమైనంత వరకు నుపాధ్యాయినులనే నియమించుటకు నిశ్చయించబడినది. విద్యార్థినులకు క్రీడాంగములను తరీరపరిశ్రమను ప్రవేశ పెట్టవలయుననిరి.

1 వ జూలై (1921) నుండి ఎకనామిక్సు రీడర్లుగ నున్న లోకనాథం వైద్యనాథంగార్లు నెల 1కి 160,140 రూపాయలను బడయుటకు తీర్మానించబడినది.

కొన్ని విషయములను (సబ్ జెక్టును) క్రొత్త కళాశాలలో పెట్టుటకును వానిని విశ్వవిద్యాలయమువారు రంగీకరించుటకు ఏర్పాటులు జరిగినవి.

ఇంటర్మీడియేటు, బి. ఎ, డిగ్రీ బి. ఏ. (ఆనర్సు) (ప్రిలి మినరీ ఆనర్సు) పరీక్షలు సాటుకు రెండుసార్లు జరుగవలయునని పి. సి. రామస్వామయ్యగారు రుపపాదించిరి. జేవిస్ గారు ఆమోదించిరి.

బి. ఏ. డిగ్రీపరీక్షగూడా రెండుసార్లు జరుగవలెనని సవరణజేసిరి. అట్లాడి కృష్ణస్వామిగారు బలపరిచిరి.

తుదకు సవరణను అయ్యంగా రుపపాదించుకొనిరి.

ఎల్. టి. పరీక్షలుగూడ రెండుసార్లు జరుపుటకు నిశ్చయించిరి.

రామస్వామయ్యగారు మొదటి తీర్మానము అంగీకృతమయెను.

సభ మరల నేడు 8-30 గంటలకు జరుగును.

దుర్గతినామ సం॥రం ఆశ్వీజ బ॥ ౬, శనివారము

ఎప్పుడు స్వరాజ్యము?

- క. ఎప్పుడు వచ్చు స్వరాజ్యం
బెప్పుడు వచ్చును చెందఁకెందరా యడుగన్.
- జోష్టుడునొక చప్పున నది
యుప్పునునండి గాలి కూడి పడినదై.
- క. సర్వమును విడిచి కొలిచిన
సర్వేశ్వరు డెట్టులట్లు స్వరాజ్యపదం
బుచ్చి గజబడెను బాహ్యం
తల్వలన రూపము క్రి ధామంబగుచున్.
- క. చేయలే కృషినిరంతర
మాయాగం బనక యభిమతార్థంబునకై
పోయలే తపసుధారన
నీయలేం దుదకుఁ బ్రాణమేని స్థితియున్.
- క. కలియుగమున సంఘంబున
కలదందురు కత్తి, గానఁగలతలనెల్లన్
నిలుపాడి పిందువులును ము
సలిమానులం గలసి మెలసి సలుపఁదగు గృహిన్.
- క. స్వాతంత్ర్యస్వరూపము
చేత మహాన్నత్యపదవి సిద్ధించు మహా
పాతకము. మద్యపానము
చేత సభోగతినిమనఁగ చెందు మింకకె
- క. కట్టకుడి సీమగుడ్డల
ముట్టుకుడి మత్తుదవ్యముల నెవ్వయొక జే
పట్టుకుడి యాయుధముల
దిట్టుకుడి మిమ్ముఁగొట్టి తిట్టినకత్తున్
- క. కట్ట విడకనస్రము
కట్టకు, మనసాలెసోటికదకూడు పడం
గొట్టకు పాపాత్ముడవై
కట్టకు మురిత్రాడు కల్లికంకంబునకున్
- క. కాటకపుటాత్తు డెచ్చయి
కూటికి గుడ్డకును లేక గోనాడెడి యీ
పాటకపుటాతిపాటి
హాటకఁబుఁబు. రాట్టుమన నల్పంచే ?
- క. ఈరాటమును ద్రిపుడు
ఆరాటముఁ బాసి కందు రభిలషుభిముల్.
- కూరాటవితులపగిదిన్
పోరాటము లేలే! స్త్రీలు పురుషులు శకువుల్
- క. మును సన్న నూలు వడికిన
జను లిప్పుడు ముదుకపోగు సాగించుటకుం
గనరాదు చింత. మును చి
క్కిన కలి పున్న మను గనదే! గిరణపుబలుపున్.
- క. సన్న పువలులు క్రొన్నెల
వెన్నెలనె నెందో పట్టి జెదగవలయున్
బున్నున రే యెండవలెం
జెన్నగు నెల్లదల వెల్లచీటలు తఱచై.
- కం. బోధింతురు నయభయముల,
బాధింతురు చెఱల బెట్టి పలువగలమిమున్,
బోధింతు రహింసాపర
మోధ్యయటన్న పలుకుఁ బోనాడకుడి.
- కం. నట్టింటిపగ నుడి! చూ
వెట్టవలెన్ విమనుసంధివేళల నేర్పల్.
- నట్టింటిగొండ దగిలిన
పుట్టిమునింగెదను - బ్రాణములు వోయెడునున్.
- కం. ధర్మంబే జయము నిచ్చును
ధర్మంబే నీరియు సంపదయు నిచ్చునికన్
ధర్మంబే మూల మంతకు
ధర్మే సర్వం ప్రతిష్ఠిత మృన వినమే.

స్వరాజ్యభిలాషి.

శ్రీ పరవస్తు చిన్నయ్యనూ

జీవితచరిత్రము.

ఆంధ్రదేశమునం దక్షరాస్య లగువారిలో బాలవ్యాకరణమును నీతిచంద్రికను జరుపనివా రుండు టరును. ఆపుస్తకము లను రచించిన పరవస్తు చిన్నయ్యనూరిగారి జీవితచరిత్రవిషయమునఁ బలువురు వివాదపడుచుండుటచే వాస్తవము వెల్లడించుట యచితమని యిటుఁ గొంత ప్రస్తావించుచున్నాము.

చిన్నయ్యనూరిగారి జన్మస్థానము చెంగల్పట్టణజిల్లాలోని శ్రీ వెంకటాచార్యుల శ్రీరామానుజుల వారి జన్మస్థానము నిదియే. నూరిగారు చాత్రదక్షిణపురు. (అనగా సాతానివారు.) వీరి తండ్రిగారగు పరవస్తు వేంకటరంగయ్యగారు సంస్కృతాంధ్రశాస్త్ర విద్యావలంబు విశేషపాండిత్యము గలిగినవారు. ధర్మశాస్త్రము నందు విశేషానుభవము గలిగియుండిరి. వీరు, "ఈస్టిండియా కంపెనీవారి పరిపాలనకాలమందుఁ జెన్నపురిలోని యున్నత న్యాయస్థానమున (Supreme High Court) నుండిన పండిత సభలో నొకసభ్యుఁడుగా నుండెడివారు. వీరే చిన్నయ్యనూరిగారికి బాల్యమున విద్యాబుద్ధులు గఱపినవారు.

చిన్నయ్యనూరిగారును దండ్రికి మించినకొడుకై యాంధ్రభాషయం దధికపాండిత్యము నలవరించుకొని స్వపాండిత్యమహిమ నితిరులకుఁ జవిచూప గ్రంథములను రచింపనారంభించిరి. "వాణిదర్శన" మనుపేర నొకముద్రాక్షరమును నెలకొల్పి ౧౮౫౩వసంవత్సరమున నీతిచంద్రికను బ్రథముద్రణమొనరించిరి. బాలవ్యాకరణమును వారే రచించిరి. నూరిగారిపాండిత్యాతిశయముం డెలపు నొకచిన్నవృత్తాంత మిచటఁ బొందుపరచెదము:-

ఇప్పుడు రాజధానికళాశాల (Presidency College) యనుపేరఁ బరఁగుచున్న యది యాకాలముమున నున్నరేపాకళాల (High school) యనుపేరనుండెడిది. అప్పటివిద్యార్థులకు (Proficient degree) యనునది యొకయుత్తమకక్ష్య. ఈ పాఠములు చెప్పట కాపాఠకాలలో నపుడిరువురు పండితులు (Head Master and Assistant Master) కావలసినవచ్చిరి. ఆపదవులకు శ్రీపురాణము హయగ్రీవశాస్త్రిగారికను (వీరేమొట్టమొదట నాంధ్రమహాభాగవతమును ముద్రించినవారు) శ్రీపరవస్తు చిన్నయ్యనూరిగారి కొకరు నధ్యక్షులుగా నుండిరి. అప్పుడు విశ్వవిద్యాలయకార్యదర్శిగానున్న ఆగ్నతునట్టదొరగారు (Mr. A. J. Arbuthnot) కొప్పండితుల నిరువురూ వించి వీరిద్దఱుఁ బరీక్షించిరి. ఆపరీక్షలన చిన్నయ్యనూరిగారికి మొదటిపండితపదవియు, హయగ్రీవశాస్త్రిగారికిఁ దృతీయపదవియు లభించిరి. అంతకుఁబూర్వము చిన్నయ్యనూరిగారికి "చిన్నయ్య"యనిమాత్రము పేరుండెను. విశ్వవిద్యాలయకార్యదర్శులు సీమనుండి "చిన్నయ్యనూరి"యనుపేరు చెక్కుబడినబంగారుకడియమును బెప్పించి పారితోషికముగా నొసంగిరి. నాడు నుండి "చిన్నయ్యనూరి"గా రినుస్థవహారము ప్రబలినది. విద్యత్రావ్యోతక మగుశాస్త్రిమున్నగు పదము వీరినామమునకుఁ జవరలేకుండుట బాగుగలేదని యచితజ్ఞుడగు వాస్తవస్తువొరగారిట్లొనరించి యుండిరి.

ఇది ఇట్లుండఁ బ్రకృతిమున నున్నత న్యాయస్థానమున న్యాయాధిపతులలో నొక రగు శ్రీ. గౌ. న్యాయమూర్తి తుమారస్వామిశాస్త్రిగారి పితామహులగు రంగనాథశాస్త్రిల వారాకాలమున "స్వామిశాస్త్రి"గా న్యాయాధిపతులుగ నుండిరి. వీరికి సంస్కృతభాషయందే కాక శాస్త్రముల యందును, ౧౮౫ భాషలందును పాండితియుండెను. వీరు నివసించుగృహమున కనతిమూరముననే హయగ్రీవశాస్త్రిగారినివాన మగుటందేసి వీరికి రంగనాథశాస్త్రిగారితో సధికపరిచయమును రంగనాథశాస్త్రిగారికి హయగ్రీవశాస్త్రియం సధికభిమానమును సంభవించినవి. ఇట్టియనుబంధములన శ్రీరంగనాథశాస్త్రిగారు హయగ్రీవశాస్త్రిగారి నెట్లులయనఁబ్రధానాధ్యాపకులుగానియ మింపవలయునను తలంపు గొనియుండిరి. ఒకనాడు హయగ్రీవ

శాస్త్రిగారితో "బ్రహ్మత్యమునకు నివేదించి నిాకుఁబ్రధానోపాధ్యాయత నిప్పించు"మని చెప్పఁగా హయగ్రీవశాస్త్రిగారుదానికి సమ్మతించక తమకంటే సధికపాండితి గలనూరిగారే యాపద వికీఁ దగినవారని తెలిపి నూరిగారిపాండిత్యముఁ బ్రకటించుటకై రంగనాథశాస్త్రిగారికొక నై నొక యాదివారమునాడు నూరిగారిని వెంటనినుకొని రంగనాథశాస్త్రిగారింటి కేగిరి. మధ్యాహ్నము మగాడుగంటలకాలమునకు నూరిగారు రంగనాథశాస్త్రిగారికిరికనై నలంకారశాస్త్రవిషయమున నొకయూపన్యాసము గావింపనారంభించిరి. ఆయూపన్యాసభోగణీయుగ్గులగు రంగనాథశాస్త్రిగారి కంతవేళ యైనదో తెలియదయ్యె. పనికితెదీపము వెలిగించినది. ఉపన్యాసము జరుగుచునే యున్నది. వినువా రికి వినుగు పుట్టుకుండుటయేకాదు తినివితీరలేదు. భోజనసహాయ మని సూపకారునినివేదముంబట్టి కాలాతిక్రమమును రంగనాథశాస్త్రిగారు గుర్తించిరి. సభామధ్యమున శ్రీ నూరిగారియెడలఁ దమ కిదివరకున్న యభిప్రాయమును వదలుకొంటి మని నెలవిచ్చి వాఁటిసభను శ్రీరంగనాథశాస్త్రిగారు నుగించిరట. మఱియు నప్పటప్పట హయగ్రీవశాస్త్రిగారితోసాటు నూరిగారినిగూడఁ దయయింటికి వచ్చుచుండఁ దని కోరఁరట.

చిన్నయ్యనూరిగారు తాము రచించిన నీతిచంద్రికను ౧౮౫౩ సంవత్సరమున స్వయముగఁ బ్రథముద్రణముఁ గావించిరి. పిదపఁ కారాధ్యాయనిధుంటువు నొకదానిని ముత్యములం బోలు తమచేతివాలలో వ్రాయుట కారంభించిరి. రెండుసంపుటములు నింపిరి. కాని యది యింకను విశేషభాగము మిగిలియే యుండఁగా నే నూరిగారు ౧౮౬౧ తత్పరాంతమున వీరపున రాచకురుపు పుట్టి ౧౮౬౨ సంవత్సరారంభమున (దుందుభిసంవత్సరమున) నేఁబడియెదవయేటఁ బరమపదము నొందిరి.

చిన్నయ్యనూరిగారికి మువ్వరు పుత్రులు జనించిరి. కాని వారెవ్వరికిని బురుషసంతతి లేకయే కాలధర్యము నొందిరి. రెండవకుమారునికి శ్రీరేకము రామానుజనూరిగారి కొమరిత నిచ్చి వివాహము మొనరించిరి. ఆమె కొకకూతురు పుట్టినది. ఆమె కొక మగచిన్నవాఁడు. ఈచిన్నవానితండ్రి కివిన్యాశక్తైర్వరుగా నుండి చనిపోయెను.

నూరిగారు చనిపోవన్న పురుషులకురెండవకుమారుని మారు గారగు రామానుజనూరిగారిని బిల్చి తాము ప్రాంభించినపుంతువును బూరింపఁగొరిగిరి. వీరు దక్షులే కాని వీరికిగ్రంథమునుజూచుట కైన నవకాశము లభింపకుండుట భాషాలనదురదృష్టము రామానుజనూరిగారాకాలమందు నాల్గవ పాఠశాలయందాంధ్రప్రభానోపాధ్యాయులుగా నుండెడివారు. వీరే కాంగ్రాభాషపాండిత్యముకల్గుటచే మదరాసురాజధానికవచ్చు Junior Civilian) ఇంగ్లీషువారలకు దేశభాష నేర్పుటకై ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులైయుండిరి. చిన్నయ్యనూరిగారు గతించినపిదపవారియొద్ద్యమునే పిరికిచ్చిరి. పాఠశాల, వారలకుఁ జదువుచెప్పట యీరెంటికనే దినమంతయుఁ దీరికలేకపోయినది. ఈయన ౧౮౬౨ సంవత్సరము ఆక్టోబరు ౨౮ తేదీన చనిపోయిరి. ఆనయములోఁ దమ నెద్దకుమారుడును, కాకినాడలో నలుజడ్డీ పని చేసినవారు నగు శ్రీరేకం మనవాళ్లయ్యగారి నీపనికి నియోగించిరి. వీరు రుభయభాషపాండిత్యము కలవారేకాని దానిని రాజకీయకార్యములయటంకముచేఁ బూర్తిచేయలేదు.

చిన్నయ్యనూరిగారి విషయము శ్రీరేకము రామానుజనూరిగారి పిమ్మట నాగ్నతోన్మాటులలో నాంధ్రపండితులును జగద్వీరకీర్తులునునగు శ్రీమాన్ బహుజనపల్లిసీతారామాచార్యులుగారు శబ్దరత్నాకర మనునొకచిన్ననిఘంటువును తవించి, దానిని దేశభాషాగ్రంథప్రకటనసభవారికి ౫౦౦౦ రూపాయల కమ్మివేసిరి. అసభవా రధికధనబలుము కలవారగుటందేసి శబ్దరత్నాకర మచిరకాలముకేందట నే ప్రకటింపబడినది. ఇప్పుడు చిన్నయ్యనూరిగారి యసంపూర్ణనిఘంటువు శ్రీ పితాపీఠము రాజాస్థానపుస్తక భాండాగారమున నున్నది. మహాశాల్మయ్యగారు వైదరాబాదు మాసానదిప్రవాహములో ముకొంచిరట.

చిన్నయ్యనూరిగారి రెండవపుత్రునిబాపమఱియు మఱి వాళ్లయ్యగారి తమ్ములును నగు శ్రీరేకం భాష్యకారులయ్యగారిని

చిన్నయ్యసూరిగారిచరిత్రముం దెలుపుడని మేమడుగగా వారు మాటలాడక క్షణేనివారయ్యచిన్నయ్యసూరిగారివై గౌరవమునను నూమాట నన్యధాకరింపలేకయు శ్రమపడి ది ౨౩ జనవరి ౧౯౨౦ సంవత్సరమున నెట్లో యొక వ్రాతములమును భ్రమముద్రణ నీతిచంద్రికయు నిచ్చిరి. ఆవ్రాత యాధారముగా మేమిజీవిత చరిత్రము బ్రకటింపచుచున్నాము. భావ్యకారులయ్యగారి వ్రాతములమును నీతిచంద్రికయుఁ బరిష్కార్యస్థానమున భద్ర పఱుపఁబడినవి. భావ్యకారులయ్యగారును మాకిది వ్రాసియిచ్చిన కొలదిగాళ్ళకే ౭౮ సంవత్సరముల వయస్సునఁ బ్రవృత్తమిది. వీరియాత్మకు క్రియవతి కాంతిని ప్రసాదించుఁగాలి!

[అం. సా. ప. నుండి.]

పిచ్చిపేలా!

(దుర్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చౌదరి)

గీ! విందజాలిక శక్తిచే నలరనట్టి
యామినీయక్షుసుందరి యంధకార
సుందరుని గూడి జగ మెల్ల సొలయఁజేసి
అంతరిక్షమందంబున నలెఁడుఁ దాను
నొక్కరూపునను సుఖించుచుండఁ బ్రబలి

* * *
చారుచంద్రికాపాండురసాధభూమి
హంసతూలికాతిల్లంబునఁడుఁ జేరి
జల్లగాలికొఱకు గవాక్షంబు చెంతఁ
గూరుచుండి మొగమున మంగురులు వ్రాసి
అతిశయించి డాగురుమూలి లాడుచుండ
గతువపుంజాడ్కితో శ్రద్ధ కానరాని
చాతురి యెల్ల గీతంబు సరసగతిని
జ్ఞయినాఁడెంద చక్కనిబొల యొకతె
ప్రపటగాంధర్వమహాలే బాడఁ జొచ్చె.

* * *
“అకట! యే మందు నీర్దయత్వ మేను?
ఇన్ని దినములు నన్ను హింసించ నీకుఁ
జెల్లునే వచ్చి కాగటఁ జేర్పరాదే?
భావవిస్తాడవు నీవు ప్రతిభ మీఱ
యూహాసీయగా లేవొక్క యూర కిట్లు
నన్ను బాధింపఁగా బూనినాడె వంతె
గాక! నాప్రేమ నీ వెఱుంగనిదె చెప్పుమ!

* * *
గాలిలో లీన మాచు నా గాన మొందు
తూపు కలయట్టితిరుగాఁ దోచు కుండి
యంధకారమేలేను యామినీర
మణిని నభిలప్తకృతిని మే న్మృతవఁజేసి
యోలలాడించె నీశ్వరలీలకరణి.

* * *
చల్లచల్ల గాడ్పు రాసానె; మేఘు
పంపులు క్రమముగా నభ్రపటల మెల్లఁ
గ్రమ్మెనంతట చల్లనిగాలి వచ్చె
గురిసె నొకజల్లు; ప్రకృతితో సరసమాడ
సెంచె గాఁబోలుఁ దానును నీశ్వరుండు.

* * *
“హ! యి: కెల్లు దుఃఖంబు నే నావఁగలను?
తొలకరించెను గోరిక లుప్పలకరించె
నయయొ వల్లడ! యింతటి యధికకోప
మీవు పూనఁ జెల్లునో? హింసించఁజొచ్చె
నీవియోగఁపు భోముచే నీభయము
కోభద్రకైన నన్ను నీమిప్పుతాత
మెలుపు నానుఁగవుంగిది మిట్టిపడుచు”

* * *
మూర్ఖవోయ్, నమ్మగ్గయు మూర్ఖతెలిసి
చూచునంతలోననె శరసుండు ప్రియుఁడు
గనులు చల్లగా మేనెల్ల నివిరి గంపమందఁ
గఁముఁ బ్రీతితో నేతులఁ గనులుఁ
పల్కుచుండెను దుఃఖంబు తొలకుచుండ.

* * *
ముగ్ధపక్కట నీ విల్లు ముదము వీడి
దుఃఖముగఁ గుందుచుండఁగ ద్రోహి నగుచు
నిన్ని నాకులు కిన్న వహించి నిన్ను
బాధపెట్టిరి, నేనును బాధపడితి.

గంధ పరిచయము

ఈ క్రింద వివరింపబడిన గ్రంథములను విమర్శనార్థమై మా కార్యాలయమునకు పంపి గ్రంథకర్తలకును ప్రకాశకులకు ను మా కృతజ్ఞతఁ దెల్పుచున్నాము.

నీతిధర్మము:— గ్రంథకర్త గాడిచెర్ల రిహసోన్వితమ రావు పంతులుగారు. [సం 24-27 ముకరు నల్లముట్టు వీధి మృతాసు.] ఈ చిన్ని పుస్తకము శ్రీ గాంధీమహాత్ముని గ్రంథ మునకు ఆంధ్రీకరణము. గాంధీ మహాత్ముడు ఈచిన్న పుస్తకము నందు నీతియన నేమియో సులభమగు పద్ధతులతో నిరూపించి యున్నాడు. దంధము అసత్యము దౌర్జన్యము నిండియున్న యీ ప్రకృత్యవపంచమును నీతి మూలమున సంస్కరించి పునః ప్రతి స్థింపబూనినవారిలో గాంధీ మహాత్ము డగ్రేసరుడును అసమా నుడు నైయున్నాడు. ఆంధ్రీకరణకర్తలు వ్రాసిపట్టుగా-ఈపుస్త కముప్రపంచమునందలిసమ ప్రమానవకోటి జీవితమునకుఆధారము లైన నీతిధర్మములను నూత్నపాఠముగా-వివరించుచున్నదను టలో నినుమంతయైనను సందియములేదు. ప్రపంచ స్వభావమును దూరదర్శితో గనిపెట్టినవాడు మహాత్ముడు. గనుక-ఈ-గ్రం థమును చదువువాని త్రికరణ శుద్ధి- ఈధర్మములను ఆచరణ లో పెట్టుడని యందు నిర్దేశించుచున్నాడు. మూలగ్రంథమునకే మూలమును దీసిపోక-చక్కని యాంధ్రీకరణము - సులభ మగు పదజాలము కల్గి- ఆంధ్రానువాదమెంతయు రమణీ యముగ నున్నది గ్రంథములు గ్రంథకర్తయొద్ద లభించును.

మాతకోర్టులు. ప్రకా:—మిత్రమండలి గుంటూరు ఈ పుస్తకమునందు ప్రస్తుత మనకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునందు కోర్టుల వలనఁ గలుగగల న్యాయ్యంబు హంతయఁలేదని విమర్శింపఁబడినది. మహాత్మాగాంధీ-పండిట్ మోతీలాలు నెహ్రూ పండిట్ రా జేంద్రప్రసాదుగార్లు కోర్టులను గుఱించితిమ తు గ ల య ను భవములను న్యాయరూపమున నాంగ్లమున నిదివఱకు వెల్లడించి యున్నారు. ఆన్యాయములే ఆంధ్రీకరించి ప్రకాశకులు ప్రస్తుత మీపుస్తకరూపమున బ్రకటించియున్నారు. గ్రంథముచిన్నదైన ను గుణమున మిన్న. వలసిన ప్రకాశకులకు వ్రాయదగినను.

విజ్ఞానప్రచారిణీగ్రంథమాలా ప్రచురములు. (1) పురుష లక్షణము. (2) రత్నమాల:—పురుషుండనట్టివాడో, ఏయేయు త్తమగుణములు నుత్తమస్వభావములు నతనికావశ్యకములొ వట్టిది పౌరుష మనిపించుకొనునో మున్నగు విషయములను గుఱించి యుపన్యాసరూపమునచర్చించునది మొదటిగ్రంథము. గ్రంథకర్త యాయుపన్యాసమునందు చక్కనిపద్ధతులతో విషయవివేచన ముచేసి జీవయాత్రానిర్వహణమునకును లోకయాత్రానిర్వహణ మునకును మార్గమును నిర్మించినాడు. గ్రంథరచనయును- గ్రంథ విషయమును ప్రస్తుతకాలమునకు అనుకూలములుగ నున్నవి- రత్న మాలయందు సాంఘికజీవనమున కవసరములగు నీతులనుబోధించు చిన్నిపద్ధతులు కలవు- గ్రంథములు విజ్ఞానప్రచారిణీ గ్రంథమాల (నల్లగొండ) వారియొద్దలభించును- వెలుగు (1) ఆ 2 (2) 0-2-0

పల్నాడు గ్రంథాలయసంఘమువారి పడుగు ప్రకా:- కార్యదర్శి పల్నాడు గ్రంథాలయసంఘము-గంగవరము- రెంటి చింతలపోట్ల- గుంటూరుజిల్లా- ఈపుస్తకమునందు స్వరాజ్యాశ్రయములు లేనిస్థిమార్గములను జనసామాన్యమునకు బోధపడుట కనునగునట్లుగా- స్వరాజ్యగీతములు కూర్చబడియున్నవి- పుస్త కము చిన్నదైనను స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకై సాయపడుటకై మిక్కిలి తోడ్పడగలదని నమ్మెదము-

మృతపాకరత్నావలి:— గ్రంథకర్త- ఓ- వై- కొర సామయ్యగారు ప్రకా:- పు- వీరన్న కెట్టిగారు- చాకలపేట

చేసినట్టి యపకృతికి శిక్ష నకట! పొందినాడను కాంతంబుఁ బూను మింకఁ గోపగింపకు నన్నును గూర్చి జూడు మెప్పు డిట్టి దారుణము! గావింపఁబోను.

* * *
కాంతనెమ్మొముదమ్మిని గ్రమ్మిపట్టి దుఃఖపటలంబు తనయంత తొలగిపోవ చారుదరహాసరేఖల సరసకాంతి పొంగి యుబ్బి తబ్బిచ్చెనుఁ బూరిపోవ తత్పరీరంభణములకుఁ దను వొసంగ.

* * *
“ముచ్చటగ ముద్దగోనఁ జేరవచ్చినపుడు వలదువలదంచు వాఱించి బాధపెట్టి తేల యానాడు? ఇటుసేయఁ బోలు! నొక్క ప్రేమ మేమాయె నప్పు డో పిచ్చిపిల్ల!

వసంత లేఖలు

మిత్రత్వమా!

సత్యమేరికఁ గానలేనా! మిత్రుఁడా! దయాసత్య శోచములు బ్రాహ్మణునకు ముఖ్యధర్మము లని గ్రంథములలో నున్న దే కాని యాచరణమునందు సత్యము పూజ్యము. పూజ్యమనుట కిట్లు పడవా? నూటికొకభాగ మున్నలాభమేమి? హరిశ్చంద్రుని వంటి సత్యమూర్తు తొకరిద్ద తాకసమునఁ జంద్రునివలె నున్న నేమి? వారి కెన్ని విశ్వామిత్రములు. కావునఁ బ్రపంచమునందు సత్య ము కంటె నసత్యమే విజయము నొందుచున్నట్లు కానించుచు న్నిది. “సత్యంవద! ధర్మంచర! సత్యమేవ జయతి!” అను నా ర్యోక్తు లనుదినమును వినుచున్నాము కాని కనుచుండుట లేదు.

పిశీలికము ప్రతిదినము మానవులు సంగ్రహించుకొనిన వస్తువుల సంగ్రహించి దొంగతనముచే జీవయాత్ర గడపుచున్న ది. బ్రహ్మ సృష్టిచేయుఁగుటములలో వారి పూర్వజన్మసృష్టి, వారి ప్రస్తుత జన్మపర్యవసానము తెలియకుండ సృష్టిచేయుచు న్నాడు. దుర్మార్గుని ముందువెనుకలు తెలియకుండ గుప్త మొనర్చిచేయుసృష్టిప్రత్యమకంటె బ్రహ్మసృష్టియందలిఁగుటములు నాకేవిధముగఁ జూచినను న్యాయమైనవిగఁ దోచుటలేదు. కవి బ్రహ్మసృష్టిచి నాశనమొనర్చు కార్యప్రపంచము కంటె బ్రహ్మ సృష్టియె చు సృష్టి యేవిధముగ మంచిది? కావునఁ పిశీలికము మొదలు బ్రహ్మవఱకును దినచర్య యసత్యము, దొంగతనము, మాయ, వీనితో నడుచుచున్నది. కావుననే సృష్టి సృష్టియేయని పెద్దల నిరీ. సృష్టి మాయాసమన్వితమని నిర్ణయించిరి. త్రిమూర్తులను మాయకు లోబడక తీరక దిక్కులేక నటించి రని ప్రాచీనులు నిర్ణయించినప్పడు మాయాసమన్విత మగునీ ప్రపంచమునందు దస త్యము కాక వేఱుండుట కవకాశమేలేదు. కంబలిలో నన్నియు వెండ్రుకలేయనిన నాశ్చర్యమేమి? శరీరమునందు మాంసాస్త్రీరక్త ములేయున్నవనిన నద్భుతమేమన్నది? పదార్థము లన్నియు నణువుల సమూహమనుటలో విశేషమేమన్నది? అట్లే యీమాయ సృష్టియందసత్యమే యొక్కడఁ జూచినను గన్పట్టుచున్నదనుట సామాన్యోక్తియేకాని నూతన మేమియు లేదు.

పంచభూతములను జూడుము. ఆకాశ మనఁగా నేమి యో తెలియదు. అది పదార్థము కాదు. కాని నీలవర్ణసంయుత ము ఎంతెదూరముననున్న జి? ఏమిది? అనునవి తెలియనివిషయ ములే. లేనివస్తువ యున్నట్లు లోకమును భ్రమింపఁజేయుచున్న ది. ఇంక రెండవభూతము వాయువు. వాయువు కంటికగపడదు. లేదనుటకు పీలులేదు. త్యగింద్రియగోచరము. ప్రాణాధారము. కాని వాయువెట్టి పదార్థమో తెలియదు. అది చేయు మాయ ల నంతములు. మూడవభూతము జలము కంటికగపడును. నీర్లవర్ణ ము తెలుపా? కాదు పాలవలెలేదు. నలుపా? కాదు సిరావలెలే దు. అంబురాశినిజూచిన నీలవర్ణముగ నుండును. చేతఁగొంచెము జలమె త్తిన నిర్మలస్పృటికమువలె నుండును. దీనిమర్మము లంతము లని యెల్ల రెఱుంగుదురు. ఇట్లే యగ్నిప్రాణరక్షణము- లోక భక్షణము-సర్వవ్యాపకము - నదృశ్యము నగుదీని మాయలుకూడ విశేషమే. ఐదవభూతమగు సృష్టితత్త్వమునుగూర్చి యుపన్య సింపు గ్రంథరాజము లడవికా! తెలివినిచ్చుట యేస్వల్పభాగ మో యున్నదనుకొనుచున్నాము కాని తెలిసినదేమి? సృష్టికా ధార మైనపంచభూతములను భగవల్లక్షణముల వొక్కొక్క మద్రాసు-ఈ పుస్తకమునందు శరీర సంరక్షకార్థమును ఓజస్తే జోష్యత్వాదు లలవడు మూలికలు ఓషధులు మున్నగువానితో వచ్చుటలు చేసికొను విధానములు వ్రాయఁబడియున్నవి. వలయు వారు ప్రకాశకులకు వ్రాసికొనవలయును. వెల ఆ 6.

భారత గృహములు:— గ్రంథకర్త డాక్టరు యు రా మ రావుగారు. ప్రకా:- శ్రీ కృష్ణమ బ్రదర్సు. 228. తంబుకెట్టి వీధి- మదరాసు. లేగిన గృహములులేక పట్టణవాసులు చాలవఱకు అనారోగ్యము పాలగుచుండుట రెఱుచు ఈ కాలమున గావచ్చుచున్నది. గ్రంథకర్త గారు ఈలోపమును జనసామాన్య మునుండి యపనయించు నుద్దేశముతో భారతీయుల గృహములు మున్నగువానిని గుఱించి ఈ చిన్న పుస్తకమునందు చర్చించుచు ఆరోగ్యవిధానములను వ్రాసియున్నారు. శైలి జనసామాన్య మునకు బోధపడునట్లు లలితముగ నున్నది.

సాంఘిక వార్తలు

అగ్రపెంటినుపరీక్షలు: హైకోర్టు ఆగ్రెంటిను పరీక్షలు అక్టోబరు 29 వ తేదీన లేక నవంబరు 5 వ తేదీ కనిపారము జరుగును.

యాకుబు హుస్సేనుగారు:—నిన్న సాయంకాలము యాకుబు హుస్సేనుగారిని ఆరెస్టుచేసిరని తెలియుచున్నది, వివరములు ముందు ప్రకటింపబడును.

ధన్వంతరి జయంత్యుత్సవము:—శ్రీ ధన్వంతరి జయంత్యుత్సవము అక్టోబరు 28 వ తేదీ ఆశ్వయుజ కృష్ణత్రయోదశి రోజు మొదలు అమావాస్యవరకును అందరును ప్రతియంటును జరుపవలసిగడిగా, అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహామండలి విద్యాపీఠమువారు కోరుచున్నారు.

చెఱువుపంట:—సెప్టెంబరు మాసాంతమునకు చెన్నరాజధానిలో 115000 యెకరములలో చెరువుపంట వేయబడెను. గతవత్సరముకన్న 25 లక్షలు యెక్కువైనది. మధ్యజిల్లాలో పంట యెక్కువైనది. దీనికి కారణము నాల్గకాలములో తెల్లంధర యెక్కువగ నుంటుండేనే. (ప్రచురణ సంఘము).

వరిపంట:—సెప్టెంబరు మాసాంతమునకు 7281000 యెకరములలో వరిపంట వేయబడెను. గతవత్సరముకన్న 9 లక్షలు యెక్కువైనది. మధ్యజిల్లాలో పంటయెక్కువగ నున్నది. వర్షముల దనుకు గురిపెను. దక్షిణదేశములో మొదట వర్షములు లేకపోవుటచే పంట తక్కువాయెను. (ప్రచురణ సంఘము).

చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణీసభ:—ఈసభ యాజమాన్యమున 24 వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు జాబ్బితవును ఆచారపును వీధి 41 నెంబరు గృహమున ఆయుర్వేదాశ్రమములో అతిమాత్రవ్యాధిని గూర్చి చర్చజరుగును. వైద్యులందఱును రాబ్రాధితులు. ఆయుర్వేద భూషణ పండిత యం. దొరస్వామిఅయ్యగారు అధ్యక్షులుగ నుండురు.

డి. బి. యల్. ఎ. గోవిందరావువయ్యగారు:—అనేకరాష్ట్రీయమిత్రవాద సంఘముల ఇష్టప్రకారము, దీసంబర మాసములో అల్లహాబాదు నగరమందు సమావేశముగానున్న నాల్గవ యావద్భారత మిత్రవాదమహాసభయొక్క ఆహ్వాన సంఘమువారు డి. బి. యల్. ఎ. గోవింద రావువయ్యగారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి.

హనుమాన్ భీమకుటీర్:—అక్టోబర్ 28 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రము రాయపేట హైకోర్టు నెం 382 గృహము నందు ఎస్. ఆర్. రామస్వామిఅయ్యర్. బి. ఎ. ఎల్. టి. గారియధ్యక్షతక్రింద ఫ్రాంఛెస్. యర్రంసెట్టి లక్ష్యకీరావు గారు కీరీరవ్యాధియనునగుర్చి యుపన్యసించెదరు. ఎల్లరు రాబ్రాధితులు.

జాతీయనిధి, పారిశ్రామిక సంఘము:—ఈసంఘ యాజమాన్యమున 24 వ తేదీయొన్న 26 వ తేదీయొన్న సభలు జరుగును. 24 వ తేదీన సాయంత్రము 5-15 గంటలకు మత్స్యలపేట హైస్కూలుహాలులో యస్. గత్యమూర్తిగారు, సంఘపు ప్రస్తుతాధిపతి గూర్చియు, భావినిధినిగూర్చియు, హిందూధియ లాజికలు హైస్కూలులో రాయబహదూర్ టి. రంగాచార్యులుగారు 26 వ తేదీ సాయంత్రము 4-45 గంటల కడవిషయమునుగూర్చియు సుపన్యసించురు.

“వేదములు, మతము”:—ఆర్యమత సభవారితరపున ఈనెల 24 వ తేదీ సోమవారం సాయంకాలము 5-30 గంటలకు తిరువల్లిక్కేణి గంగకామండపంవద్ద పురజనుల బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీ ఉమామహేశ్వర పండితులవారు వేదములు మతము అను విషయమునుగూర్చి ఆంధ్రభాషలో రుపన్యసించురు. డా. శ్రీ సర్ టి. సుదాశివయ్యగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించురు. అందరును విచ్చేయ బ్రాధితులు.

పట్టభద్రులు ప్రారంభ వేదసము:—మద్రాసు లో గుమాస్తాలుగా ప్రవేశించు పట్టభద్రులకు 50 రూపాయలు చొప్పునను, యితరచోట్ల 45 రూపాయలు చొ॥ వేదసమును ప్రారంభింపవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరి. ఇదివరకు 35,

50 రూపాయలతోను 40, 55 రూపాయలతోను ప్రారంభించిన వారలకు సంవత్సరాంతమున 45½ యా 50½ యు ఈయబడును. (ప్రచురణ సంఘము).

పట్టణనిర్మాణసంఘము:—మద్రాసులోను చుట్టు ప్రక్కలనున్న వాసయోగ్యమగు గృహనిర్మాణములగూర్చి యోచించుటకు మాలనీగారి రిపోర్టుపై 18 మందిగల సంఘమొకటి యేర్పరపబడినది. అందు శ్రీ. సి. మాలనీగారు, మద్రాసు కాంస్టేబులు ప్రధినిధులు ముగ్గురును, మద్రాసు వాణిజ్యసంఘ ప్రతినిధి యొకరును, యస్. వి. రెయిల్వే కంపెనీ ప్రతినిధియొక్కరును, యం. యస్. యం. రెయిల్వే కంపెనీ ప్రతినిధియొక్కరును మద్రాసు పోర్టుట్రస్టుబోర్డు ప్రతినిధియొక్కరును, మద్రాసు యెల్క్విక్కు ట్రాంపేకంపెనీ ప్రతినిధియొక్కరును, దక్షిణ యిండియా వాణిజ్యసంఘ ప్రతినిధియొక్కరును, మద్రాసు వర్తక సంఘ ప్రతినిధియు, చెంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డు ప్రతినిధియు, సెదాపేట తాలూకాబోర్డు ప్రతినిధియు, యింపీరులు బ్యాంక్ డబ్లియం ల్యాంబుగారును భానుబహదూరు మహమ్మదు బజ్జిల్లాసాహెబు బహదూరుగారును మేజరు ఏ. శ్రీ. హెచ్. రస్సెలుగారును సభ్యులుగ నుండురు మరి యిద్దరిని ప్రభుత్వమువారు నియమించెదరు. ఈ సభ్యులు మాలనీగారి రిపోర్టులో తెలిపిన విషయముల గూర్చి యాలోచించెదరు. (ప్రచురణ సంఘము)

మి అంతులు.

సమ్మె అంతరించుట.

ఇప్పటికి నాలుగైదు మాసములనుండియు జరుగుచున్న బక్కింగాము కర్నాటిక మిల్లుసమ్మె నిన్నటితో ముగిసినది. చాలమంది సమ్మెకారులు మిల్లులకు తమంతట తాము వెళ్లి పునః పనినియవలసిగడిగా కోరిరి లేమి బాధ కోర్వజాలక సమ్మెకారులు గురువారమునాడు వర్తకసంఘపు సాధారణసభలో మిల్లులకు మల పనికిపోవలసినదని చాలమంది తీర్మానించిరి. అట్లే నిన్న ఉదయము చాలమంది పనివారలు మిల్లులకు వెళ్లి పనినియవలసినదని కోరిరి. మిల్లుయజమానులు మూడునాలుగు వందలమందిని తీసికొని మిగిలిన వారిని నేడు రమ్మనిరి. సమ్మెకారులు మతులప్రకారం పనికి అంగీకరించిరి తెలియుచున్నది. చాలమంది సమ్మెకారులు గురువారం మధ్యాహ్నము మద్రాసు పెరిఫెరారివద్దకు గలహాకు వెళ్లిరి. రావుసాహెబు యం. సి. టి. ముత్తయ్యచెట్టిగారు పనికి వెళ్లుట మందిననియు, వారి కష్టములు సమన్వయ సంఘమువారు కుదిర్చెదననియు, మిల్లు అధికారులు పనిలో మరల్ జేర్చుకొనినవారికి మూడువారములు కూలీ నిచ్చెదననియు జెప్పిరి. (డెయిలీ యెక్స్ ప్రెస్సు)

కన్నడదేశీయులకు గంగాధరరావు

దేశపాండ్యాగారి సుదేశము.

నాశిక్ష మన ఆంధ్రోజనమునకును నాసోదర కార్య నిర్వాహకులకును మాతన లేజున్న కలిగించునని నేను నమ్మెదను. స్వార్థ త్యాగం బాధలే యీ యుద్ధము జయమునకు ముఖ్యబలమును చేకూర్చుగలవు. తుదవరకు ఈపుద్గమమునందు కృషిగల్గుటకు తగిన దైర్యము, ఉత్సాహము కన్నడ దేశమునకు గలదని నేనెఱుంగుదును. ధార్వారు సోదరులు అపరిమిత దైర్యమును స్వార్థత్యాగమును గనుపరచి యిదివరకే మాడ్గదర్శకులుగ నున్నారు. ఆదైర్యమునే ఆ మనోబలిమినే నాకును కలగ జేయుటకు ఆపరాత్మరుని ప్రార్థించు చున్నాను. నాకు యితరకాలము జీవితము నొనగూర్చి నాపీయమైన దేశమునకును తనకును నాభక్తి నగుపరప వకకాళ మొసంగిన భగవంతుని యెంతయు కొనియాడుచున్నాను. మిక్కిలి పరిశుభ్రుడవైమరిత దృఢ తాత్పర్యము గలవాడనై నాదేశమునకు నేవజేయుమగుడి రాగలవని తలంచెదను. భారత మాత నాకు త్వరలోనే స్వేచ్ఛయొసంగు నట్లు దాశ్యత్యమునుంచి ఆమె స్వేచ్ఛ అనుభవించులాగు మిరందర ప్రయత్నించునని నందు నమ్మకతో నున్నాను. లోకమాన్యుని ఉద్దేశ్యముల ననుసరించియు గాంధీ మహాత్ముని నవీనోద్ద్యమము ననుసరించియు కన్నడదేశము వైకి తీసుకొని రాబడి స్వశక్తివై ఆధారపడ నేర్పినది. ఈపోరాటమున కన్నడదేశమునకు భావ్యభివృద్ధి లభించునని తలంచెదను. ఈ ధర్మయుద్ధమున కన్నడదేశీయులు తమ యావచ్చుకొని వినియోగింపవలెనని కోరెదను. నన్ను యేయుపన్యాసమునకై శిక్షించిరో ఆయుపన్యాసమునందు మిగిలిన నాజీవితకాలమంతయు కన్నడదేశ సేవయందు

వినియోగించెదనని మున్నే చెప్పియుంటిని. ఇందు నిమిత్తమై తగిన బలిమి సంపాదించుటకై తపస్సుచేయు పవిత్రఫలము స్వేచ్ఛ ఏకాంతమును నాకు కలుగజేసిన భగవంతుని! కృతజ్ఞుడనై యున్నాను. నానిశ్చయమునకు జుకి రానని మాత్రము మనవి జేయుచున్నాను.

హిందీ మొదటి నాచకము

సిద్ధమైనది ఈ వానియొక్క ఇదివఱకు ఆర్థరుల నిర్మితవారికి వి. పి. ద్వారా బంపిస్తున్నాము. ఇదివఱకు తెనుగులో ప్రకటింపబడిన హిందీ నాచకము లన్నిటికంటె నిది మెరుగుగా నున్నదని అనేకులు మెచ్చుకొనుచున్నారు. ఇదివఱకు ఆర్థరుల నిర్మితవారుగాక ఇంకను వలయువారు వెంటనే వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును. బాలశిక్షవలె గాక ఇది కొలదిప్రతులుమాత్రమే ముద్రించుచుండుటవలన వలయువారు త్వరగా వ్రాసి తెప్పించుకొనుట మంచిది. వలసినచో ఇల్లు వ్రాయవలెను. మేనేజరు ఆంధ్రపత్రిక, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రిక చందావిర్పాటులు

1921 వ సం॥ మార్చి మొదటితేదీ నుండియును నీక్రిందివిధమున చందాలు విర్పాటు చేయబడినవి.

దినపత్రిక సంవత్సర చందా రూ	24	0	0
” ఆర్థసంవత్సరము ”	12	0	0
” మాడుమాసములు ”	6	4	0
” మాసమునకు ”	2	2	0
వారపత్రిక సంవత్సరము -కి ”	4	0	0
వారపత్రిక సంవత్సరము:కు తక్కువ చందాను పంపబడెను..			

సంవత్సరాది నుంచి

దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	1	0	0		
దినపత్రిక సంవత్సరపు తక్కువ చందాదారులకు	1	4	0		
వారపత్రిక చందాదారులకు	...	1	4	0	
ఇతరులకు	2	0	0

 ప్రస్తుతము పోస్టు రూల్సు ప్రకారము 0—2—0 రిజిస్టరు చార్జి అధిక మగుచున్నది. మిరే ముందుగ మజియార్దరు పంపిన ఈ ఖర్చు తగ్గును. పి.పి. లు పంపినచో సాముమాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

తామర తయిలము

రాజారాణిగల డబ్బాలో ఉండును. వెల 0-8-0. తామర; తీట్ల; ఏనుగు గడ్డ; దురద; ఉంగరములకుంటి చుట్టు; రసికాయలు; తెండ్రుక లాడిపోవుట మొదలగు చిరుకోగములను నాళనము చేయగలదు. అనేకవిధముల యొన్న తామర నాలుగైదు సాదము. రాచివతోడనే పోయిన దని తెలుసుకొనవచ్చును. నిదురవట్టుక బలముల బలములందు అర్ధ వగ నానికై ననురద్దు గుర్తులు :—దురద, ఉంగరములకుంటి చుట్టు, బొడ్డులు రసికాయలు, తెండ్రుకలు ధోడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేక కీరీరమంతట వ్యాధిని విడిచివైకిరించునని, తిరిగి :—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చిరుమున జంపి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన కైద్యము :—1. మందు లోచర్మములోనికి పోవు యును. 2. పురుగుల జంపు మందును నాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టుకుండ చేయవలయును. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

దంత చూర్ణము

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ 1-4-0 ఈ వంతచూర్ణముతో కండ్లలోములలకు గట్టికడుగు ఉగ్గళ్లనుండి రక్తము కారవండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. ముక్కు నుత్తములకై తెల్లగా ఉండును. అనేకులకు క్షయోష్ణానదులకై ఉపయోగపడును. అమృతాంజనంబిపో, ి, తులసి మొంటు మద్రాసు

పల్నాడు గోరక్షకనిధి

దేశభక్తులారా! పల్నాటి సీమయందు శాలుగు వర్షములనుండి ప్రాచుర్యంపలచే జనులు పీడింపబడుచుండిరి. ఆట వికారోద్యోగములు పెట్టు దుర్గుణ నిష్పంధములకు ప్రజలు సహించ జాలక గజేంద్రుని కైవడి మొదలు ప్రేటుచుండ సహాయ నిరాకరింప దూఱుండైన మహాత్మునిచే నొసంగబడిన రాట్న చక్రం బను సుదర్శనముచే పోషింపబడుచుండిరి. కాని రయితులు పశువుల నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారిచే విధింపబడు కాంపౌండు ఫీజులు యిచ్చుటకు వారిచేతిలో గుడ్డిగవ్వయను లేనందునను గణనాథులు లేనందునను చెల్లించలేక తద్విముక్తికై తమకు గల నిష్పంధంపడిన గోధనమును దేశరక్షణార్థము అర్పించిరి. కాంపౌండు ఫీజులు దుర్భరమనుటకు ఒక గొల్లవానికి 700 గొల్లలు సేకలు విషయముయ రు 1500 జరిమానా విధింపబడినది. ఈ సామ్యము క్షేపింపబడుటగానూ, ఆ రయితుకు వున్న ఆస్తిని గొల్లలను, అవి మేమెవ ఫాకెన్లు భాగమును విక్రయించినను చాలదు. ఈ కహితుకు శరణ్యమెయ్యది? కాన, ప్రజలు ఇట్టి పన్నులు వేయుట చెల్లించజాలమని ఖండితముగా డిమాండ్ చేయుట వైకవిధికి అర్హించిరి. ప్రచారక సంఘము దౌర్జన్యము జరుగకుండునట్లు ధైర్యోత్సాహాత్మకములచే యథాశక్తిని వినియోగించిరి. అట్లు దేశరక్షణార్థమై అర్పింపబడిన గోధనమును ప్రభుత్వోద్యోగియులు వేలములకొనియొందెరి. వీదరహితులు తేలికముకై తమకు వున్న గోధనమును స్వస్వమున్ను అర్పించి త్యాగశీలై పల్నాటి ప్రజలచే అభివందితులయిరి. ఇప్పటి త్యాగశీలకు సహాయము చేయుటకును, ఇట్టి నిష్పంధిత గోవులను రక్షించుటకును ధనము అవసరమయియున్నది. కాన నిధిని వసూలు చేయుటకు యాదిగున నుదహరింప బడిన సంఘము యేర్పడినది. దేశభక్తపరాయణులు తమకు దోచిన విధమున యీ గోరక్షక నిధికి సహాయము చేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

సంఘసభ్యులు:- గుడిపర్తి వెంకయ్యచౌదరి, చల్లా వారాణధర్మి, పాకము అప్పిరెడ్డి, గోలి మల్లికార్జునకాశ్రీ, పెరు మాళ్ళకాయన్న రెడ్డి, రెంటుచింతల; పోలికెట్టి, అడినారాయణగుప్త, నల్లగొండ జానకిరామయ్య, పే. కామన్నకృష్ణి, రెంటుచింతల; పుచ్చా లక్ష్మీనరసింహారావు స్థానిక కార్యదర్శి, పో అడినారాయణగుప్త, గుంటూరు సంచారకార్యదర్శి.

జగ్గయ్యచేట

కోనుగుంట వేంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు మాపురమునకు విచ్చేసిరి. ఆ నాడు విజయదశమి పండుగ గనుక సాయంత్రము పారుబెల్లరును ఉత్సవాదులందు మగ్గులైయుండిరి. ఈ గ్రామమునందున్న పోలీసువారు తక్కివేషము వేసి భాత్యాత్మకముల జరుపుచుండిరి. అందు మీనో పోలీసువారు బాధిమేరీల యొక్క పటమునుంచి రచాకుల బయలుదీసిరి. అద్దానిపై రాజును దేవుడ రక్షింపుగాకయని వ్రాయబడినది. వాటిని చూచినతోడనే ప్రజల మనంబులందు పండుగ యుత్సాహముల యొక్క సంకెనునకు మారుగ పంజాబు హత్యలుమున్నగు దుండగములు జ్ఞప్తికివచ్చినది వారి మనంబులు కోకముచే నిండిపోయెను. అప్పటికిని ప్రజలు కాంతిచిత్తులైగో. వేంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారి నాయకత్వమునగాంధీ నామస్మరణచేయుచు అపోలీసు వారి రవాకు మెంబడిగ్రామమంతయు వెళ్లిరి. మార్గమున విదేశవస్త్రములదహనము గావించిరి. స్వదేశవస్త్ర ధారణా ఖిలాఫయెత్తువగుచున్నది. భేతాసుని సమ్మతిమున కస్త్రదహనమునలన గ్రామములన యమితోత్సాహము ప్రబలినది. పాశ్చాత్యవ్యాపారము తగ్గుచున్నది.

02-00-20. సాయంత్రము మహాసభ జరిగినది. గోనుగుంట వేంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారి యధ్యక్షతవహించిరి. విదేశవస్త్ర బహిష్కారమున్నగు విషయములు వేముల వేంకటరామయ్యగారు, సాను రామకృష్ణయ్యగారు, మంగళగిరినుండి వచ్చిన ఆకులనరసింహంగారు, చారుగుండ్ల రాజయ్యగారు మున్నగు వారితోగంధీముగ నుపన్యసించి ప్రజలయందు తృప్తిచేయుటకు గలిగిరి. కరాచీ తీర్మానము సంగీకరింపబడినది.

విదేశవస్త్ర దహనము గావించ బడినది
మాపురమునకు వచ్చిన విన్నపెట్ట వేంకటరత్నయ్యున్నగు వారు గ్రామమున ప్రజలు స్వదేశవస్త్రధారణ జేయులాగున ప్రబోధముచేయుచున్నారు.

వేంకటగిరి:- 14 వ తేదీరాత్రి 9 గంటలకు మున్నెను దునుజరుగని యొక బ్రహ్మాండమైన భీమమునందు జరుపబడినది. దాదాపు మాడువేలమందిజనులు సభనలంకరించిరి. వేలూరునుండి విచ్చేసిన భిలాపతుప్రచారకులగు అబ్దుల్ బాషా సాహెబుగారు ప్రావీణ్యమునగుటచే ఉపన్యసించిరి. అటుపిమ్మట గోధనము అమితోత్సాహముగా గావించబడినది.

విచిత్రమగు స్వాతంత్ర్య చిత్రపటము

ఇంగు స్వాతంత్ర్యముయొక్కయు, బానిసత్వముయొక్కయు నిజస్వరూపము అత్యద్భుత కల్పనాచాతుర్యముతో చిత్రీకరింపబడియె. స్వాతంత్ర్యాభిమానుల కిది హెచ్చరికను బురికొల్పుటయే గాక నూతన బాలరతును, చిత్రలేఖకులకును మిక్కిలి విసోదకరముగా నుండును. (820*)

కాపీ 7 అణాలు;
3 కాపీలు రూ 1 మూత్రమే }

వి. పి. లు త్రిప్పి వేసివో న్నవ్వుచును గాన 4 అణాలు ముందుగా పంపవలెను.

M. S. M. Row,
Artist & Nature cure Advocate.
Masulipatam.

ఆయుర్వేదప్రచారిణిసభ

భస్మంతరి జయంతి
వైశాఖవారే 18-10-21 తేదీని హిందూధియాలజికల్ హోస్పిటల్ మహాకారిపేటలో డాక్టరు వెంకన్న దేవరగారి ఉద్యోగతీర్చింది నోకసభ గావించబడినది. అధ్యక్షులు ఆయుర్వేదప్రాశస్త్యము - దాని అభివృద్ధిగురించి మాట్లాడిరి. తరువాత ఆంధ్రాఆయుర్వేదఫార్మసీ ప్రధానవైద్యులగు భిష్మరాజు, పండిర. వెంకటేశ్వరరావు మాడలిలోగారు ఆయుర్వేదప్రచారమును గురించి విపులముగా జెప్పుచువనియందు మనముచేయవలసిన విధులును కామాదభ్యుత్సాహమునందు గలభిక్షుసంరక్షణము మొదలగునవి శ్రీల కభ్యసించవలసినవిషయములును ఇప్పుడు మనప్రభుత్వమువారిచే స్థాపింపబడిన ప్రమాణికాలయందు గలభిక్షుములను పట్టాభ్యయందుగల ఎలిక మంగలి మొదలగు మంత్రసానులయొక్క సేవనుగురించియు త్రివోమయగురించి చరకముశ్రుత వాగ్భటాదులయందుగల విషయములను కొందరు తెలుసుకొని యాచరింపలేక పోవుటయు తెలిసినవారు తిన్నగ యాచరింపలేక పోవుటయు దోషధాతు మలముల వైషమ్య సమావధులు వాటిని గుర్తించు నపాయములును ప్రతిఫలమును నిద్రావరణిహార బ్రహ్మచర్యములచే కాపాడుకొనవలసిన స్వాస్థ్యమును అనశనాధ్యక్షనవిషమాశనములనల వచ్చు రోగములును విపులముగా నుపన్యసించిరి. ఆతర్వాత యమ్. యస్. హాళిముపాపేబుగారు ఆయుర్వేదయువానీవైద్యప్రచారమును గురించి బాగుగ నుపన్యసించిరి. ఆతర్వాత ఆయుర్వేదభూషణపండిట్ లక్ష్మీనారాయణశర్మగారు గీర్వాణభాషతో ప్రతిజ్ఞచేయవైద్యుడును దేశీయ వస్త్రములనే ధరించవలసినదనియును భరణిమాతగర్భమున నుద్భవించి భారతదేశీయవైద్యముల నాచరణానికి డెచ్చుచు ఆస్యతేజోవస్త్రములను ధరించినచో వైద్యమునీర్ధించ దనియును ఒక వేళ నీర్ధించినను బుద్ధుడప్రాచుర్యమనియు మొదలగు స్వరాజ్యాశయములన్నింటిని విపులముగా బోధించుచు ప్రతిస్వరాజ్యాభిమానియుగూడ స్వదేశీయవైద్యమునే వృద్ధిపొందించుచు మనవైద్యమునకు వన్నెదెచ్చి ఆరోగ్యమును సంపాదించగలరని మమ్మచున్నా"నని గంభీరపద్యమునునిచ్చిరి. ఉపన్యాసానంతరము డాక్టర్ ఆంటు లక్ష్మీపతి యం. డి. సియంగారు మాంజిక్ లాంటిక్ ప్రదర్శనము చేయుచు ఆయుర్వేదాభివృద్ధిగురించి బాగుగ నుపన్యసించుచు సభ్యుల సంతోషింపజేసిరి.

రంగు నూలు

00-తేదీ ప్రత్యేకముగా మహారాజేశ్వరి గోనుగుంట వేంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు హిందూరను గురించిని వ్రాయుచు నూలు రంగు వేసిరి. దొరకనందున విదేశీనూలు వాడుచున్నారని వ్రాయించినందులకు మిగుల విచారముగా నున్నది. ఇచ్చట నెల్లూరుజిల్లా సేత సంఘము తరఫున కనిగిరిదుర్గంలో యెరుపు చాయగాని నలుపుచాయగాని తయారుగుచున్నది. నలుపురంగు నీలి మందు తుమ్మచెక్కతో తయారైయున్నది. ఎటుపురంగు మట్టిచెక్కచిరంజీలతో తయారుగుచున్నది. ఎవరికైన తయారు చేయువిధము కావలసిన తెలుపబడును. నూలుపంపిన రంగులువేసి పంపబడును.

కాన దేశీయులందరు చాయ (రంగుల) నూలు కానలసిన తత్వము మాకు వ్రాయుచు లాభములేక తయారుచేయించి పంపబడును.

కా. వెం. రంగయ్య
సేత సంఘాధిపతి. కనిగిరిదుర్గం నెల్లూరుజిల్లా.

అమృతమునకు

ధ్వనిలు మొదలు ధ్వనిల వరకు ధరగలది.
నూలునకును రాట్నములు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.
00-వ, ఛేతకత్తునో తయారైన గృహసౌకర్యములనుగూడ గలవు.
వివరములకు ఈ డి. వ. లాపమునకు వ్రాయుడి.
S. T. Murthy & Co.,
60, P. V. Covil Street, Kayapuram, Madras.

ప్రాద్దుటూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

ఫయిల్ న్యూ నెం 208/1921.
వాసి: } ప్రాద్దుటూరు బాలయ్య సాకిక్ మయిడు
 } కూరు తాలూకా ప్రాద్దుటూరు.
ప్రతివాది: } ముద్దంకెట్టి నారయ్య సాకిక్ హోదావ్యయ
 } తాలూకా ప్రాద్దుటూరు.
వాది ప్రతివాదిపంపన ప్రకం బాబత్తు ర్పు 51-12-0 లకు దావా దాఖల్ చేసి యున్నాడు. విచారణకు గాను అఖిలు వాయిదా 24-10-1921 తేదీకి వేయబడియున్నది. ఆ రోజు ప్రతివాది గాని అఖిల తరపు స్టీడరు గాని హాజరు కానంతట యొక్కపార్టీ వైన డిక్రీచేయబడును. (8215)
కె. ఆనందరావు,
వాది కలీలు.

మద్రాసు అండు నదర మరాటా

రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు (8151)

1921 సం॥రము డిశంబరు నెల మొదటి తారీఖునుండి నెం 65 రు లోకలు ప్యాసంజరు బండిబీదనుండి సాయంత్రము 5 గం 20 నిమిషములకు బయలుదేరి పొన్నేరి 6 గం 41 నిమిషములకు చేరి. అచ్చటనే ఆగిపోవును. నెం 66 ప్యాసంజరుబండి గుమ్మడిపూడినుండి బయలుదేరుటకు బదులుపొన్నేరినుండియే రాత్రి 7 గం 10 నిమిషములకు బయలుదేరి రాయపురము రాత్రి 9 గం 55 నిమిషములకు బదులు 8 గం 50 నిమిషములకు చేరును.

తెనుగు
సివిల్ ప్రాజీడర్ కోడ్ రూ 5
క్రిమినల్ ప్రాజీడర్ కోడ్ 6
Chitale's Indian Digest
1909-1921; 4 Volumes Rs. 35
విక్టోరియా డిపో,
మైలాపూరు, మద్రాసు.

అనేకరోగములను అత్యద్భుతము భాగ్యవంతులకును వీదస్వభవరులకును అత్యద్భుతము లకునువయోగకరమైనది. వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మెంపగదె

“దేవామృతరసము”

ఇయ్యది సిద్ధులచే నుపదేశింపబడి మనమాలికలచేత మారనముగ తయారుచేసి వేసవేలుగా విక్రయమగుచున్నది. వీనిధమైన పథ్యములేక మనుష్యులకు వచ్చెడు నకలరోగములను బాగుజేసి అనేకయోగ్యతాప్రతీకలను బడసేయున్నది. ఉపయోగించెడి విధానమును బుడ్డి పెంట పంపబడును.
కాలు అవుకొనుబుడ్డి రూ 0 మూత్రమే.
వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. వలయు వారలు
దేవామృతరసము కంపెనీ,
ప్రావైటరు: ములుకుట్ల నరసింహాచార్యులుగారు, కరూరు ఎస్. వి. ఆర్. (8212) తిరుచిపాల్లి జిల్లా

జూ 20 1900

రామదాసు దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు
దేశభక్తుని అభినందనములు.

ఈనెల ప్రథమవారములో ఆసహాయోద్యమ నాయకుల విరుద్ధరీతి జేయుటకు పంపి గంజాంజిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు వాసికే ప్రి. ఇందులో ఒకరినిగూర్చి యిదివరకే వ్రాసియుంటిని. రెండవవారు శ్రీ|| ప్రా|| కోడ్డు 108 శక్తి ప్రకారం 1 సం॥ విడిచిపెట్టు లోనైన దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య ఎంపిగారు వీరు రాజమం ద్రికాశేటలో ప్రా. ఫె. సర్దుగ నుండి. తరువాత బందరు జాతీయ కళాశాలలో సుపాఠ్యాయులుగ నుండిరి. ఈయనభయవిద్యా లయములందలి శిక్షావిధానము వీరికి రుచింపనందున తమయభి ప్రాయముల ననుసరించి యొకవిద్యాలయమును స్థాపింపబూనిరి. ఇందుకుగాను చీరాలవద్ద కొంతభూమిని సంపాదించిరి. తమ ఆశ మనిర్వాణ ప్రయత్నములయందు దుండ దేశమాతే పిలుపు ననుసరించి వీ రసహాయోద్యమరంగమున ప్రవేశింపఁజేసివచ్చెను. తదాది హృదయపూర్వకముగా ఉద్యమాభివృద్ధికి పాటుబడుచుండిరి. ఈ ఆసహాయోద్యమ నూత్రమును చీరాలపేరాల మ్యునిసిపాలిటీ లు విషయమును ఆచరణయందు వెట్టిరి. ప్రజేచ్ఛకు వ్యతిరేకు లుగా మ్యునిసిపాలిటీ సేర్పరచుటయు నన్యాయశిక్షలు, మనః స్ఫూర్తిగా ననేకమంది ఆగ్రామవాస్తవ్యులు కారాగారప్రాప్తి నొందుటయు తుదకు గ్రామమునే విడిచి అనేకభాగల నొందు చు గ్రామ వెలుపల కాపురముండుటయు నీ విషయములన్ని యు పత్రికాపాఠకు లెరింగియున్నారు. ఆంధ్రదేశములో ఆసహాయోద్యమరంగమున ప్రాముఖ్యమువహించిన యీజగదము నందు గోపాలకృష్ణయ్యగారు నాయకులని వేరు నుడువరకక్కర లేదు. ఈకార్యభారమునకు తోడు వీరు ఇతరప్రజేతములకు బోయి యుపన్యాసముల నొసంగుచుండెడివారు.

ఈ యుపన్యాసములలో వారి సూతనభావములు, వారి ధైర్య ప్రయములు చురుక్కొని వర్ణింపఁజేసినవి. వీరు కడచిననెల 24, 25, తేదీలను ఆంధ్ర సభల నిమిత్తము, బంధువుల విచ్చేసి కొన్ని యుపన్యాసముల నొసంగియుండిరి. 28 వ తేదీని 144 శక్తిను క్రింద వీరికి నొడిసె పంపబడినది. వారు దానిని దిక్కరించి ఆ మర్నాడు జిల్లామేజిస్ట్రేటునకు తెల్పుచు ఒక సభ యందు యుపన్యాసించిరి. ఈనెల 1 తేదీని రా. ద్రోహమును వ్యాపింపజేయుచున్నారను వ్యాజ్యము జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారిచ్చి న వారంటువై బంధువుల స్వేచ్ఛనులో అరెస్టుకాబడిరి. మర్నాడు శ్రీకాకుళం కోడ్డు ప్రేషనుకు కొనిపోవడి యుక్తప్రవర్తనకు బామినియ్యనందున 1 సం॥ విడిచెదరు శిక్ష విధింపబడినది.

ఉద్యమమునకు విశేషముగా తోడ్పడిన నాయకు లొక రి విధమున విరాంతి చేకొనుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారైనను వీరి శిక్షలను చీరాల పేరాల ప్రజలయందు జేమి ఆంధ్రదేశజుల యందేమి కలిగిన భావోద్దేకమును గవనింపకపోరు. ఈ సందర్భమున ఆంధ్ర ప్రజలయొక్క అభినందనములను మీ ప్రతీక ద్వారా వారి కుటుంబమునకును ముఖ్యముగా వృద్ధులకు వారి సుత్రవల్లిగారికిని తెలియజేయుచున్నాము.

కొండా వెంకటకృష్ణయ్య

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ సంవత్సరము డిశంబరు నెలలో ఆహమ్మదాబాదులో జరుగనున్న 30 వ దేశీయ మహాసభకు యీ సంఘమునుండి ప్రతినిధులుగా వెంటుట యీ క్రిందిదర్శాములు రాబడినవి.

పులుగుర్ల వెంకటరామారావుగారు, యర్లపల్లె తప్పయ్యగారు, రావుల రామస్వామిగారు, లక్కరాజు సుబ్బారావుగారు, బులుసు సాంబమూర్తిగారు, బాప గోవిందరావుగారు, మండపాక రంగయ్యగారు, వైండా వెంకటచలపతిగారు, యల్లాజోళ్ళుల కామేశ్వరరావుగారు, పారుపూడి సత్యనారాయణగారు, వైండా సూర్యనారాయణ మూర్తిగారు, కొల్లేపర చిట్టి పేర్రాజుగారు, గొల్లకోట చినజగన్నాథంగారు, కన్నూరి సుబ్బారావుగారు, నుండవల్లి రామన్నగారు, ఎన్. ఇ. మహమ్మద్ సాముసాహెబుగారు, చాపలి రామసోమయాజులుగారు, కొల్లేపర వెంకటచలపతిగారు, గంటి సుబ్బారాయుడుగారు, కొల్లేపర లక్ష్మయ్యగారు, గంటి-అయ్యవారి కాశ్రి గారు, నేత్రకంట్టి శ్రీనివాస కోనేట్రావుగారు, మహమ్మదు సలార్ పెరిపు సాహెబుగారు, దుగ్గిరాల లక్ష్మీదేవరాజుగారు, రేల్లా కామేశ్వరరావుగారు, వైండా చినరామకృష్ణయ్యగారు, శ్రీనాథనారాయణరాజుపతివర్మగారు, నిగోగి వెంకట

సుబ్బారావుగారు, కేశవరపు కామరాజుగారు, ముప్పన పిర్రాజుగారు, నిట్టల వెంకటచలపతిగారు, కోటి శేషగిరిరావుగారు, గొల్లకోట వెంకటరత్నంగారు, వడ్డీ శ్రీరాంమూర్తిగారు, చంకగిరి బోగయ్యగారు, ముప్పన ప్రభులింగంగారు, శేలపాక సత్యనారాయణగారు, బంగారు రాఘవయ్యగారు, పాలకోటేటి గురుమూర్తిగారు, మామిడి దేవేంద్రుడుగారు, పుసులూరి కోదండరామయ్యగారు, బ్రహ్మజోళ్ళుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు, కుసుమం వెంకట్రామయ్యగారు, టంగుటూరి ప్రకాశంగారు, జిల్లేల్ల వెంకట కృష్ణారావుగారు, కళా వెంకట్రావుగారు, సయ్యదు మాలాసాహెబుగారు, గోటేటి వెంకటాచలంగారు, సాలెపు గంగాధర సూర్యప్రకాశంగారు, నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు, నల్లిపేను వెంకటసుబ్రహ్మణ్య కృష్ణారావుగారు, దుర్భాసి లక్ష్మీనారాయణగారు, అయ్యల సోమయాజుల కామేశ్వరరావుగారు, వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు, చెరుకూరి వెంకటవరహా సర్పింహమూర్తిగారు, బోళ్ళుల రామచంద్రరావుగారు, నందవరపు లక్ష్మీరావుగారు, కొండపల్లి జగన్నాధదాసుగారు, తిగుటి వెంకటవెద్దిరాజుగారు, కాకుళ వరపు శేషగిరిరావుగారు, వర్నాజి పున్నమచంద్రుగారు, గోన్నెళ్ల సత్యనారాయణగారు, పక్కలంక వీరభద్రశర్మగారు, మల్లాది రామమూర్తిసాశ్రి గారు, భమిడిపాటి సర్పింహరాశ్రి గారు, కలిడిండి రాజన్నరాజుగారు, పెనుమత్స సత్యనారాయణరాజుగారు.

బులుసు సాంబమూర్తిగారు,
కార్యదర్శి

మహాత్ముని జన్మదినముగోజున, తమకు తాలూకా, ఇ గవర్నరామస్థలందరున్న సభచేసి, పంచాయితీకోర్టు స్థాపించిరి.

"అపూర్వ విద్యుత్ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైనపు స్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి గ్రంథానకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి పుష్కలముగ కరము. ఇది మామూలుటకు జాతకము, పుట్టినతేది, నక్షత్రము, కుండలగునవి అపు సరములేదు. చుట్ట మైన శివులూ వ్రాయబడినవి. గొప్ప పుట్టికేలులను పొందినవ. వల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఎలూరు స్టా జడ్డిగారు ఆతి నారాయణరావు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాసిరి. "కాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంకీర్ణము కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకములు వలయువారు యా దిగున చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

2888. పోడవరం, విశాఖజిల్లా, జిల్లా
కొండా వెంకటకృష్ణయ్య

త్రివృత్త లేహ్యము

త్రివృత్త లేహ్యము: చిన్న పిల్లలకు ముసలివారికి
సుఖముగా విరేచనము చేయును.
త్రివృత్త లేహ్యము: మూలవ్యాధులను బోగొట్టును.
త్రివృత్త లేహ్యము: ప్రతివేళలోను బుచ్చుకొనిన
సుఖవిరేచనము ఆగును.

త్రివృత్త లేహ్యము విరేచనావధములలో కల్ల మంచి

దని చిరకాలావధులవారు కల్పస్థానముగా
చెప్పియున్నావ. అజీర్ణభోజనము, వేళ్ళ
తిప్పినభోజనమువల్ల బాగా జీర్ణము గాక
పేగులలో ఉండి, కడుపుపొంగు, అన్నము
ఇష్టము లేకపోవుట, అశక్తి మొదలగు గుణ
ములుగలిగి ఉన్నపుడు త్రివృత్త లేహ్యము
బుచ్చుకొనిన ఒకటి రెండు విరేచనము ఆగు
నట్లుజేసి తేలిక గలిగించును.

10 తులముల నెల రూ 1-0-0

40 " నెల రూ 3-0-0

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి
బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)
(30) 19, హాల్స్ రోడ్డు,
హౌంటురోడ్ - నుడరాసు.

బందరు వార్తలు

(స్వకీయవిశేషముండి)

18 తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు మ- రాశ్రీ, వల్లూరి సూర్యనారాయణరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద కాంగ్రెస్ సంఘముపక్షమున బందరు పుర మహాజనులసభ గా వింపబడినది. ఘోషారంభమంది సభ్యులు సభసలంకరించిరి. పోలీసువారుమాత్రమేగాక యితర ఉద్యోగులుకూడ సభకువచ్చియుండిరి. కరాచీ తీర్మానమును శ్రీ- భో- పట్టాభి సీతారామయ్యగారు రుపపాదించిరి.

ఈ సందర్భమున శ్రీపట్టాభి సీతారామయ్యగారు తీర్మాన ముయొక్క పూర్వ పరసందర్భములను అందలి బాధ్యతను కష్ట సుఖములను విపులముగా సభ్యులకు తేటపరచిరి. ఈ తీర్మాన మును శ్రీముట్నూరి కృష్ణారావుగారు గంభీరమును ఉత్తేజకర మునైన మాటలతో బలపరచిరి. అటువైన శ్రీ చెరుకువాడ నర సింహముగారు, కాతా శ్రీరామకాశ్రి గారు ఉపన్యసించి కొం దరు వైశ్యముఖులును బహిరంగముగా తీర్మానమును ఆమో దించి తమకును తమ కులమునకును గౌరవమును దెచ్చిరి. అధ్యక్షులు తీర్మానమును మాటమాట వరుసను చెప్పి సభ్యులందరి చేతులు అనిపించిరి. వ్యతిరేకులు తేరాయని ప్రశ్నించి యెవ్వరు లేకుండుటచే తీర్మానము సర్వజనాంగీకారమును బడసెను. ఆ సంతకము దస్కతులు తీసుకొనబడెను. ఇంక వారముగోజులవర కు దస్కతులు తీసుకొనబడును. ఘోషారంభమంది అప్పడే చేనాలు చేసియుండిరి. ప్రార్థనాపాఠచేత నప్పుడింక ను దస్కతులు చేయించలేదు. కాంగ్రెసు ప్రచారకులు, భో- పట్టాభిసీతారామయ్యగారు, ముట్నూరి కృష్ణారావుగారు, మరి కొందరు పట్టణవీధుల వెంట స్వదేశీయప్రములు అమృతమునకు దీసుకొని వెళ్ళుచున్నారు.

బాపట్ల-కరాచీ తీర్మానము.

ఈనెల 15 వ తేదీ సాయంత్రము శ్రీయుత పోరగుడి వెంకట్రాది పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన పౌరమహాజన సభలో కాంగ్రెసు కమిటీవారు సవరించినప్రకారము కరాచి భిక్షాభివృద్ధి తీర్మానము ప్రజలందరిచేత నామోదించబడెను. అధ్యక్షులును శ్రీ శిష్టా సాక్షి సోమయాజులుగారును, హాజీమ్ రాజ్యు బేగీసాహెబుగారును, గాజ్-బేగ్ సాహెబుగారును, నందూరి శేషచార్యులుగారును కంభంపాటి సత్యనారాయణగారును ఉ పన్యసించిరి. వారును తదితరు లనాకులును తీర్మానమున కంగీకార సూచకముగా సంతకములు చేసిరి."

కొవ్వూరుఫిర్యానసభ (ఎర్నూరాడెంట్ లి. బి. కా.)

కరాచీ తీర్మాన మంగీకృతముగట

ఈ సభ 15-10-21 తేదీ మధ్యాహ్నం శ్రీయుత కందుల వీరరాఘవస్వామిగారి అధ్యక్షతక్రింద మలకపల్లి గ్రామం లో సమావేశమైనది. అధ్యక్షులగు శ్రీయుత స్వామిగారు ప్రాచీన భారతవృత్త పుష్పన్నత్యమును గూర్చియు, ప్రస్తుతదేశస్థిని గూర్చియు, సహాయనిరాకరణతత్వమునుగూర్చియు సభారంజక ముగ పుష్పన్నించిరి. పిమ్మట ఫిర్యా-సంఘ మేర్పాటు చేయ బడినది. శ్రీయుతులు ఏ. రామభద్రచెన్నులు కుంటుముక్కల రామన్నచౌదరిగార్లు, అధ్యక్షులే, ఉపాధ్యక్షులుగను శివుడు శివరావు, పరస్మై రామారావుగార్లు కార్యదర్శులుగను మరి 11 గురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

తీర్మానములు

శ్రీ లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకాచుల నిర్యాణ మునుగూర్చి విషాదమునుచూపుచు, రాట్నముల వృద్ధిచేసి "స్వదేశ కి" వ్యాపకమును చేయుటకును; ఆలీసోదరులు, ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య ప్రభృతుల నభినందించుచును; పంచ ములస్పృశ్యతను తొలగించుటకును; ఏలూరుతాలూకాడివిజన్ బోర్డు ఎన్నికసందర్భమున ఆసహాయవాదుల నెన్నుకొనవలె నని యు; న్యాయవాదిత్వముగాని, విదేశవస్త్రవ్యాపారమును గాని వదలనివారు తాలూకా, తదితరసంఘములలో పదవులను స్వీక రింపరాదనియు; తీర్మానములు సర్వజనాంగీకృతము లైనవి.

విదప కరాచీ తీర్మానమును శ్రీయుత రామభద్రచెన్ను గారు రుపపాదించిరి, 20, 30 మంది బలపరచిరి. సభాంతమున విదేశవస్త్రదహనము గావింపబడెను.

"అక్టోబరు నెల 19 వ తేదీన" ప్రార్థనాపాఠ ఆర్య వైశ్య సభవారు, రాజశ్రీ కొప్పరపు, సుబ్బయ్య శెట్టిగారి అధ్యక్షతతో, నొక గొప్పసభ జరిపిరి. అందున ముత్తా-సుబ్బారావు శ్రేష్ఠిగారికి మద్రాసు ప్రెజ్డెంటులో న్యాయాధిపతిపదవి వచ్చినందుకై సదుత్తరములిచ్చి ఆభినందనములు జెలుపుచు శ్రీ గార్లు మెంటు వారికి వందనములతో సభ చాలింపబడెను.

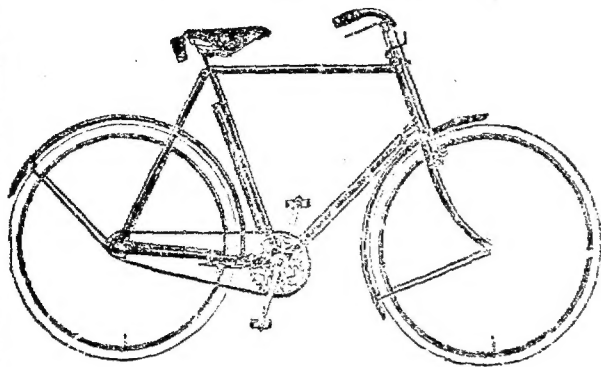
Have you Realised—

The Kynoch Popular

that the money spent daily on Rikshaw Hire can be better invested by purchasing one of the following Bicycles?

Each may be had on easy payment terms call or write for our new catalogue which contains cycles of all popular makes & will last for years.

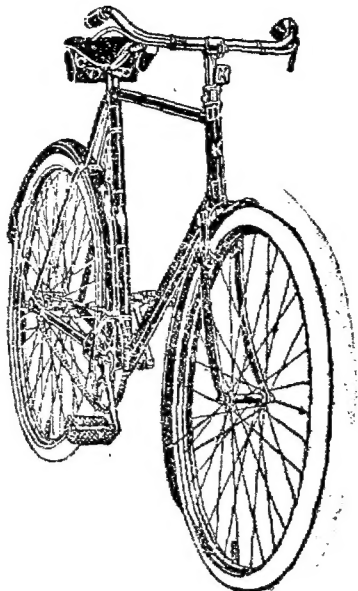
The Hopper Popular

ది హాపర్ పాపులర్.

ఈ రకము లైసిక్స్ వేసవేలు ప్రపంచమునందు అనేక భాగములందు వాడుకలో నున్నవి ప్రత్యేకముగా విషయమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతగలవని, చక్కగా తయారుచేయబడినవి. అతిసౌలభముగా పోవును. అనేక సులభములను నడచును. దీనిని పేములకు కష్టము నుపార్జింపజేయుదుము.

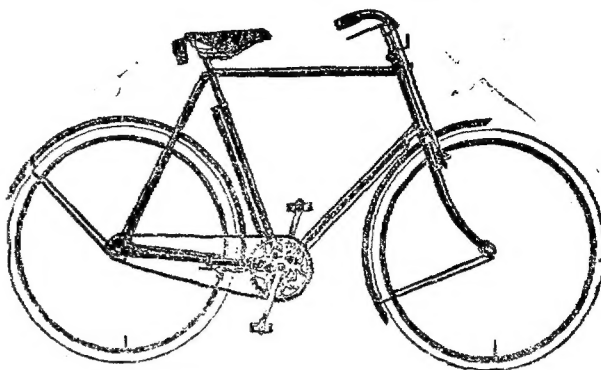
ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రు. 165

ది కైనాచ్ పాపులర్.

దక్షిణాంధ్రాదేశమునందు అనేక వేలములమీద వాడుకలో నున్నవి. దాని నాపయోగించిన ప్రతివారును తృప్తి పొంది యున్నారు. దీనిలో మైలులచే అత్యుబడినది. మైలులమీది అన్ని భాగములు మిక్కిలి మేలైనవాటితో మిక్కిలి అందముగా అమర్చబడియున్నవి. ఇంగ్లాండునందు కర్మాగారము లన్నిటిలోను మిక్కిలి పేరుపొందిన గొప్ప కర్మాగారమునందు దీని తయారుచేయబడినవి. ఇది "కన్యూలే" మేషిను. ప్రస్తుతపు ధర రు. 175

The Addison Roadster

ది అడ్డిసన్ రోడ్ స్టర్.

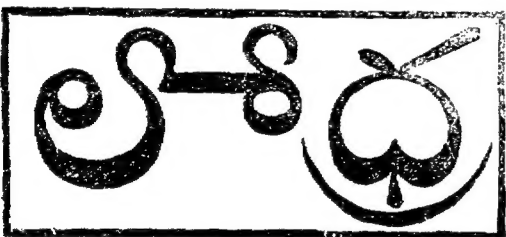
నంది కనికమునకు పేరు పొందినది ఏయిల్ కంపెనీ వారిచే మాకు గాను ప్రత్యేకముగా తయారు చేయబడినది. ఈ మేషిను వేడి రొట్టెలు ఎంతో ప్రముఖముగా వెలయునో అది రీతిగా అమృతముగానున్నది. అయింపుటికిన్ని ఇంకను కొన్ని మా వద్ద గలవు. ఇతరులకుడ మా కంపెనీకి వచ్చుచున్నారు; అందుచే వీటి ధర త్వరలో వృద్ధి జేయవలసివచ్చును.

ప్రస్తుతపు ధర 1-కి రు. 155.

Fresh shipment of B. S. A. cycles just received of all sizes.

ADDISON & Co., Ltd. Mount Road, MADRAS.

కేసరి-రత్న క్రియము

గర్భాశయమున నివారణ:— స్త్రీలకు గలుగు ఋతుశాల బహిష్ఠి కాకుండుట, అకాలబహిష్ఠి, మైలజా నీగాను తక్కువ కాను పోవుట వనుసుగోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలార్ధకము, నూనికావాహిని, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరిచేయలునుంటు మొదలగు స్త్రీల సర్వ వ్యాధులను వును రు. 12 బొమ్మ 3-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0

రక్తకల్మి గ్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, మేహవ్యాధులు, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సు నిచ్చును. 12 బొమ్మ 3-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0,

సర్వజ్వరనివారణి దీనివల 6 బొమ్మ 2-0-0; 3 బొమ్మ 1-0-0; 1 బొమ్మ 0-8-0. కేసరి కుటీరం, ఆయుర్వేద అవధానశాల, 23 పోలీసు కమిషనరు ఆఫీస్ గోడౌన్, ఎళుంబూరు మద్రాస్.

ఇది చూడవద్దు

చూచినచో మరువవద్దు వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు గారి

ఇకాఫుయెకజా కలరా ప్లేగు

వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన ఆయుర్వేదదివ్యోషధములు

మా కలరా, ప్లేగు మందులకు ముఖ్యప్రాశస్త్యము

20 వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సిండ్, పర్షియా మొదలగుచోట్ల అనేక వేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుండి

కాపాడుటయే కలరా శెట్టు 1-కి రు. 1-2-0 ప్లేగు శెట్టు 1-కి రు. 2-2-0 ఇకాఫుయెకజా శెట్టు 1-కి రు. 1-12-0

క్యాటలాగు ఉచితము ప్యాకెండు భోజ్య ఖర్యులు ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, 41 ఆచారపురవీధి, జి. టి. మదరాసు.

ఇదే మంచిసమయము

నీమకములాల పుష్పరాగములకెంపుల బంగారునగలున్న వెల సరసముగాను వని శుద్ధముగాను దొరుకును. ఒకపాటి కొనిచూడండి.

కోటా మునిరత్నం శెట్టి అండు సహు, 8018 217, చైవాబాదు - మదరాసు.

అమ్మలో నున్నది. 25 వ అక్టోబరునకు సిద్ధ మగును. కొలదిప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి గాన మీ ఆద్రులను వెంటనే రిజిస్టరుచేసికొనవలెను.

ఇకాఫుయెకజా సంపూర్ణాధికరణము; చక్కని శెద్ద అమృత స్వేదా కాగితము; కుమారు 200 పుటలు.

గాంధీ హితవోతుని ఆరోగ్యదర్శని

రు. 870, ప్రతి 1 కి 12 ఆ; 12 ప్రతులు రూ. 8 లు; సేతు బ్రదర్లు, మచిలీపట్నము.

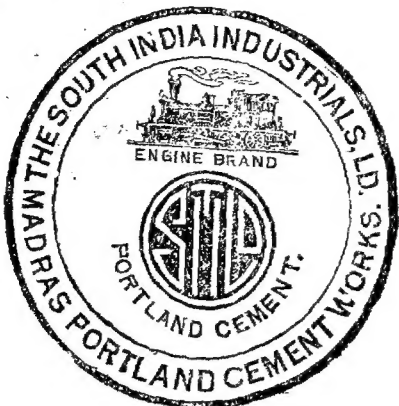
ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగద్వైత, హస్తలాఘనము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మద్రాసాస్త్రము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, అమెరికా వారి చీట్లపేక తమాషాలు విచిత్ర వివోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేకాక మనమ్యుని మాయముచేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, శీతములో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజముఎత్తున గాలిలో మనమ్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ షోయగురని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివల రూ. 4-0-0 లు. (2118-688) బి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

"బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు"
"ENGINE" BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులుత్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇండ్లుకట్టువారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. ఏలనగా:-

1. మాయొక్క "బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు" కట్టమైన మూలభూతలతో చేయబడుచున్నది.
2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్ స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము కట్టముగా చేయబడుచున్నది.
3. అనేకరకములైన కట్ట, పేరకము ఎంతబాగుగా చేయవచ్చునో అంతబాగుగా చేయబడుచున్నది. వైశిష్ట్యమును బట్టి అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలము సిమెంటులో నున్నదని అందరికిని తెలిసియున్నది.
4. సిమెంటు తీయనప్పుడు "ఇంజిన్" బ్రాండు అడిగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఏలోపములు కలుగ జేరవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసంశయములు యుండినను మారువ్రాసిన వివరముగా వ్రాయగలము.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సాత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోస్టు పెట్టు 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

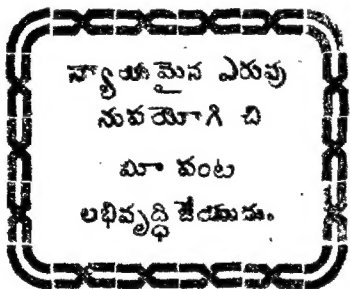
(8049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

మా ప్రత్యేక పు
ఫర్టిలైజరులను

వడ్లు, చెరువు, బొప్పలు,
ఊరకాయ, పొగాకు
మొదలగు వంటలను
వండించుటకు
ఉపయోగింపుడు.

చేవలపొడి యంత్రములచే
తయారుచేయబడిన
చేవల ఎటువు
ఎముకల పొడి
మొలగు వాటినికూడ
ఉపయోగింపుడు.

ఇతర వివరములకు భరణకు ఈ క్రింది చిరునామములకు వ్రాసిన తెలుపబడును:-

ఇండియన్ ఫర్టిలైసర్స్ లిమిటెడ్.

త్రిచూరు. (మలబారు కోస్టు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.

TRICHUR. (Malabar Coast)

ఈ కుసువు మధూరి చలముఝ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా ఎన్. డి. కృష్ణాతయ్యంగారు, ద్వారక, మధురజిల్లా. పి. ఆర్. రామచంద్రారావు, పోర్టు నాయక్. టి. ఆర్. రామచంద్రన్, శ్రీవేంకటాచార్య, చెగల్పట్టజిల్లా. ఆర్. పిల్లలొకాచారి, తిరువారీ, తంజావూరు జిల్లా. టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్య, సన్యాసిగూడెం, తిరునల్వేటిజిల్లా. 3014

నిరువుముగ తయారు చేసిన కాత్రియ బొంబములు.
అంధ్ర ఆయుధ పార్కులో దొరకును.
తెలుగుభాషయందు ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
కాట్టలూగి తెలుగుగా పంపబడును.
మేనేజరు, అంధ్ర ఆయుధ్విద పార్కు,
19, హరిస్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

మేలగు పొంబుల కలములు (1514)			
బ్లాక్ పౌడర్	8.0.0	నెట్ వ్యూత్	205 2.8.0
పౌడర్	4.8.0	"	200 2.0.0
బాల్ పౌడర్	7.0.0	బాల్ పౌడర్	2.8.0
బి.డి. క్లీప్	0-18.0	పాల్ క్లీప్	0-2.0

గిరి ఆదర్శ, వై.ఎస్.ఎస్., ట్రిప్లి శేను, మద్రాసు.

నారీ మనోహర
పత్రి పనులు

విశాఖపట్టణము

మూలధనము - లక్ష రూపాయలు
వంతువిలువ - ఒక రూపాయ

ఉద్దేశము

1. తమ తమ జాతుల మేలువరుసపత్రి మనదేశములో పండించుట.
2. పనివాండ్రచే చేతనలూ వడికించి వివిధములగు బట్టలను చేయించుట.
3. పనివాండ్రకు జరూరయిన మూలధనము స్వల్పరేణికి అప్పు నిచ్చుట.
4. ప్రతివోట బ్రాంచి నేర్పించి నచ్చుట వచ్చుట తయారగుచున్న నూలుబట్టల వ్యాపారమైన భరణ కొనుట.
5. నూలుబట్టలను, బట్టలను చేయడము అనుభవకాలముల వ్యాపారా నేర్పించుట.
6. లాభములో నాలుగవ వంతు దేశ సేవకు వినియోగ పరచుట.

ఏజెంటు

ప్రతి గ్రామములోను వంతు దార్లను చేర్చుట, డిపోలను స్థాపించి, నూలు పడింకించి బట్టలను చేయించుట మొదలగు కనులకుగాను జీతము కమిషను వైని యేజెంటు కావతెను.

లక్కరాజు -

అప్పలస్వామినాయుడు,

(3168)

స్థాపకుడు.

నమకము (1842)

బంగారు, వెండిరత్న

ముల నగలును ఇతర వస్తువులను

వాతను యిచ్చిన పుచ్చుకొని

వైకను ఇవ్వబడును

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి

గురు సామి శెట్టి కంపెనీ

25, చై నాబాబు రోడ్, మదరాసు.

నగలు కాజ్యముగాను భూమిలోడ - సరియైన భరణకు తయారుచేసి విక్రయించుట వుంచబడును. తయారుచేసి తనివాలిని ఆరికీ ప్రముగా అర్జున మేరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి అర్జున యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్నవారి వలన మా వస్తుకము తెలిసికొనవచ్చును.

స్వదేశ వాస్తవికత వస్తువులు.

గట్టి పని! వెల సరసము!!

ప్రకృతమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడుచున్న చిన్న, పెద్ద సైజుల మడతచాకులు, పేనా కత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లేవరు విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడుచున్న అన్ని సైజుల యిత్తడి కప్పతాళములు, ఇనుకకప్పతాళములు, మేలయిన మంగలికత్తులు, ఇత్తడి యినుముకలిసిన కప్పతాళములు, నుంచి తాళములతో బండ్లబస్తు చేయబడిన యినుపపెక్కిలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున యా రంగునున్నది (3081)

భరణములు పంపిన భరణ తెలుపబడును. వర్తకులకు సరసమైన కమిషను నీయబడును.

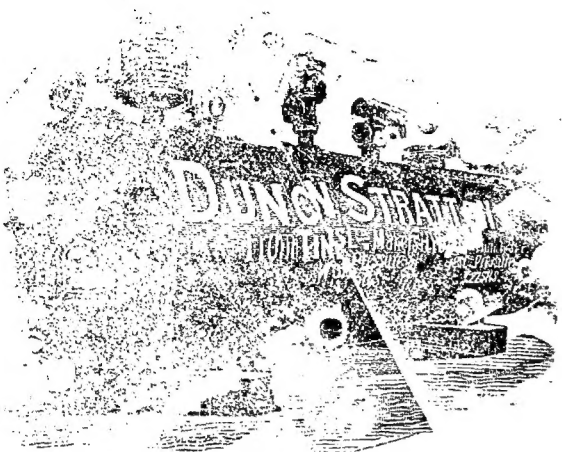
తంరి చిరునామా: డి. మొకతేశ్వర్లు అండ్ కో., "ఇండిస్ట్రీసు" కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc. పెద్దాపురం. పెద్దాపురం. (గోవాబిజిల్లా)

DUNCAN STRATTON & Co.

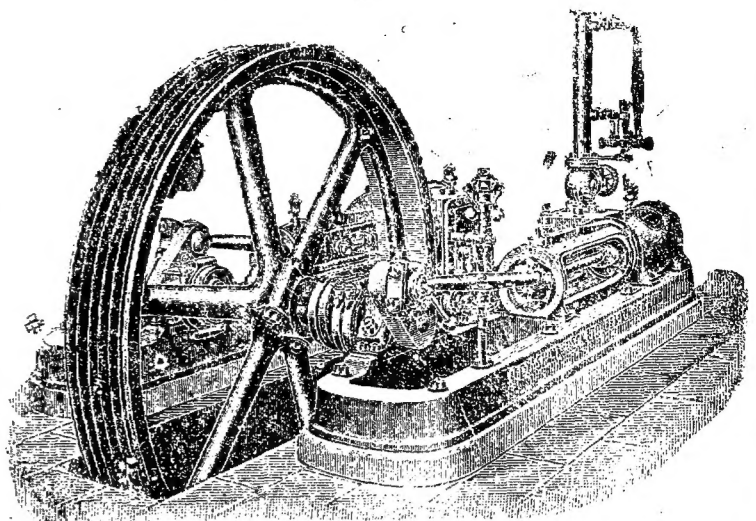
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

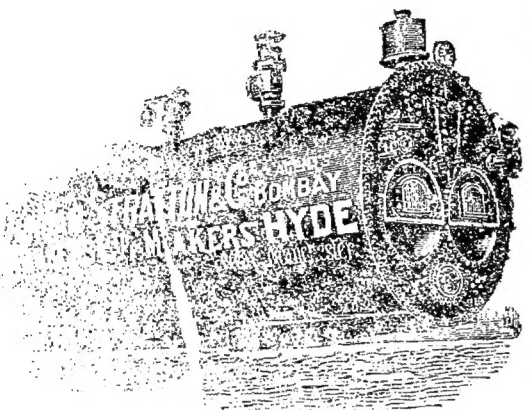
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వరుస — డయామీటరు
అ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యుండును.
స్టీమ్ కింగ్ (మెరు
80 పానులు మొదలు
180 పానులవరకు వుండును.

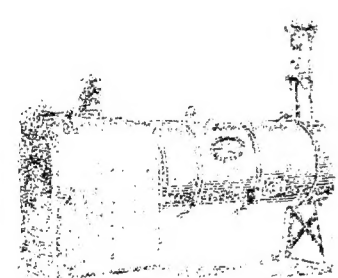

హైడ్రాస్టాటిక్ కార్ సిస్టం బాయిలర్లు.

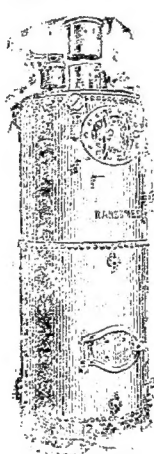

హైడ్రాస్టాటిక్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 29 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వుండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. వరకు వుండును.
స్టీమ్ కింగ్ 100 పా. మొ. 250 పా. వరకు వుండును.

లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ కింగ్ 80 పానులు మొదలు
100 పా. 120 పా. 150 పా. వరకు వుండును.

వర్టికల్ బాయిలర్లు.

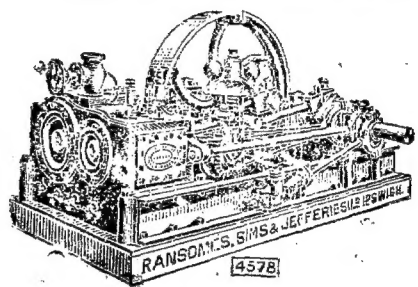
స్టీమ్ కింగ్ 80 పానులు మొదలు
100 పానులు వరకు వుండును.

ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.

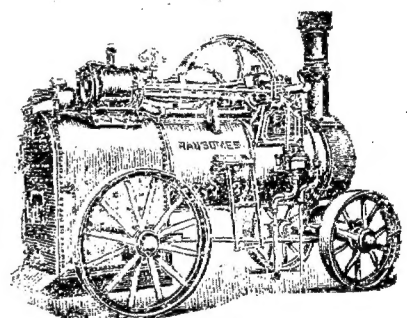
మాది జిన్నింగ్ మెషిన్, వాటిపామానులు
మాది ప్రెస్సింగ్ మెషిన్
మాది స్పిన్నింగ్ మెషిన్
మాది పిండింగ్ మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీమ్ బాయిలర్లు
కోల్ ఫైవర్ మిల్లింగ్ మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామాన్
అన్ని రకముల పంపింగ్ మెషిన్లు
శాగట్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరసన్ నూనె వరుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగ్ (ప్లాంట్) కొరముట్లు
లేకులు వర్క్ సాపు కొరముట్లు
స్టీలు పాప్టింగ్, కట్టింగులు, పెడెస్టాల్స్
కాట్ బరన్ అండ్ కాన్స్ట్రక్షన్ ట్రక్స్
వగయిరా అన్ని రకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెనెడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.

(కాన్ వహత్తు మొననుండి పోట్ తీయబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్టబుల్ స్టీమ్ ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీమ్ ప్రెమరు 120 పానులు గలవి.
కాంపాండు — హెన్రీ, లోక్ మెషన్ సిలిండరు.
స్టీమ్ ప్రెమరు 150 పానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన
మానేపల్లి బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యవృత్తము.

దగ్గు, శైత్యము, కడిశము, రొమ్మవడిశము, తలనెప్పి, వాయునొప్పులు,
పోట్లు, బెనుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యవృత్తము.

చక్కని దబ్బితో సహా కల రూ 0-10-0; దబ్బితో 1-8 రూ 5-12-0. పోట్లభిక్షులు కలు.

ఆమృతాంజనం డిపో.

109, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

హనుమాన్ బోరక్సు సబ్బు చర్మవ్యాధులను అత్యశ్చర్యకరముగా
కుదుర్చును. ఎన్. రంగనాథంశెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు